

Projekt

z dnia 11 marca 2019 roku Zatwierdzony przez Zarząd
Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia ..... 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2018 r.**

Na podstawie art. 12, pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U z 2018 r. poz. 995 z późn. zm.)¹⁾ w związku z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)²⁾ oraz pkt VIII uchwały nr XLVI/378/2018 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 27 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2018-2020”

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2018 w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

---

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2018r. poz. 1000,1349,1432, 2500

²⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2018 r. poz. 1693, 2192, 2354, 2529,Dz. U. z 2019 r. poz. 271

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Powiatu Tarnogórskiego

z dnia ..... 2019 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TARNOWSKICH GÓRACH ZA ROK 2018

Tarnowskie Góry, marzec 2019r.

Spis treści

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ	4
1.Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej	4
1.1.Rodzinna piecza zastępcza	4
1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych	4
1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych	5
1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka	6
1.1.4.Plan pomocy dziecku	6
1.1.5.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	6
1.1.6.Przysposobienie	7
1.1.7.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych	7
1.1.8.Ocena rodzin zastępczych	8
1.1.9.Badania psychologiczne	8
1.1.10.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka	8
1.1.11.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	8
1.1.12.Przyznane świadczenia	9
1.1.13. Dodatki wychowawcze	9
1.1.14. Świadczenie „Dobry start”	11
1.1.15.Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę	11
2.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	13
2.1.Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem	13
2.2.Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów	14
2.3.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem	15
3.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej	18
4.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	18
5.Usamodzielnienia	19
5.1.Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	20
5.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	21
5.3.Pomoc na zagospodarowanie	21
5.4.Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych	21
5.5.Szkolenia dla wychowanków MOW	21
6.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej	21
7.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami	23
8.Poradnictwo specjalistyczne	24
8.1.Poradnictwo psychologiczne	24
8.2.Poradnictwo pedagogiczne	24
8.3.Poradnictwo socjalne	24
8.4.Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych	25
9.Program Przeciwdziałania Przemocy	26

9.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	26
9.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	26
9.3. Program psychologiczny-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	26
9.4. Projekt: Wiem, umiem, chronię – profilaktyka uzależnień i przemocy	26
9.5. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	27
9.6. Niebieska Karta.	27
9.4. Punkt Konsultacyjny	27
10. Sprawozdawczość i statystyki	28
10.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych	28
10.2. Sprawozdawczość	29
11. Informacja publiczna	31
12. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2018r.	31
II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM	35
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	35
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	37
1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	38
1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	39
1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	41
1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	44
1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej	45
III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	47
1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2018.	48
2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej	48
3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców	49
IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	49
V. PROJEKT „Teraz My”	50
VI. PROJEKT „Powiatowe Centrum Usług Społecznych”	56
VII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	59
VIII. POTRZEBY w ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	60
IX. SPRAWOZDANIE Z PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ REALIZOWANEGO W POWIECIE TARNOGÓRSKIM ZA ROK 2018	61

I. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę, w tym trzy osoby w ramach projektu Powiatowe Centrum Usług Społecznych oraz jedną w ramach projektu „Teraz My”. Pod opieką koordynatorów w skali całego roku znajdowało się 66 rodzin zastępczych, w których przebywało 141 dzieci. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjalistów pracy socjalnej, specjalistów pracy z rodziną, pedagoga), realizujących te same zadania. Łącznie pracownicy odbyli 595 konsultacji domowych w rodzinach zastępczych. Informacje dotyczące rodzin zastępczych dotyczą również Rodzinnych Domów Dziecka.

1.1. Rodzinna piecza zastępcza

1.1.1. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań przygotowało i prowadziło Akcję Informacyjną KANGURKOWO. W ramach tej Akcji przeprowadzono następujące działania:

- opracowano hasło kampanii: Kangurkowo. Pomożemy Ci zostać rodziną zastępczą!
- Zakupiono maskotki Kampanii – Kangurzyca Sendi, 3 sztuki
- zaprojektowano i utworzono stronę internetową Akcji – www.kangurkowo.org
- utworzono i prowadzono profil na facebooku Kangurkowo
- utworzono i prowadzono profil na Instagramie
- opracowano i wydrukowano materiały graficzne Akcji – ulotki 1750 sztuk, wizytówki 2000 sztuk, plakaty 200 sztuk, plakaty na Piknik 25, baner reklamowy, roll-up
- została skomponowana i nagrana piosenka – hymn akcji pt. „Otwórz serce”
- nagrano filmy promujące Akcję Informacyjną Kangurkowo – były emitowane na stronie internetowej, na facebooku PCPR, na facebooku Starostwa Powiatowego, na monitorach starostwa, na monitorach dworca MZKP w Tarnowskich Górach
- utworzono spot reklamowy emitowany przez okres 6 mcy na monitorze LED przy hali targowej w Tarnowskich Górach
- pracownicy PCPR udzielili wywiadu w Radio Silesia dotyczącego Akcji Kangurkowo
- TG Stacja umieszczała materiały dot. Akcji Informacyjnej Kangurkowo
- zorganizowano Dzień Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 9 czerwca, w Parku Miejskim w Tarnowskich Górach
- pracownicy PCPR promowali Akcję podczas różnych imprez na terenie Powiatu Tarnogórskiego: Dni Kalet, Dni Radzionkowa, Śniadanie na Polanie, Gwarki, pochód historyczny, Tour de Pologne, Industriada
- pracownicy promowali Kangurkowo biorąc udział w imprezie Tarnogórzanie śpiewają kolędy, Mikołajki z Radą Dzielnicy Śródmieście Centrum, Mikołajki z Dziełem Świętego Mikołaja w Nakle Śląskim
- zorganizowano wspólnie z CEKUŚ imprezę integracyjną dla rodzin zastępczych pn.

Kangurkowo kolęduje

- zakupiono 200 sztuk bombek choinkowych z logo Kangurkowa
- zakupiono koszulki z logo Kangurkowa
- zamieszczono baner informacyjny Akcji Kangurkowo na stronie internetowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tarnowskich Górach
- udzielano informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- ogłaszano nabór kandydatów na rodziców zastępczych we współpracy z parafiami rzymskokatolickimi Powiatu Tarnogórskiego
- informacje o stałym naborze kandydatów rozesłano do urzędów miejskich i powiatowych z prośbą o rozpowszechnienie wśród pracowników

1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W 2018 r. zostały zorganizowane 2 edycje szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych.

1 edycja:

- czas trwania – kwiecień – wrzesień 2018 r.
- do szkolenia przystąpiło 12 rodzin (20 osób)
- wydano 6 opinii psychologicznych dot. motywacji i predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
- szkolenie ukończyło 8 rodzin (13 osób)
- z wnioskiem o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego zwrócili się 3 rodziny

Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 27 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci.

2 edycja:

- rozpoczęcie – listopad 2018r.
- do szkolenia przystąpiło 7 rodzin (12 osób)
- planowany termin zakończenia – kwiecień 2019 r.

- wydano 5 opinii psychologicznych dot. motywacji i predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
- szkolenie zostało sfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu Powiatowe Centrum Usług Społecznych

1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 6 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach.

1.1.4.Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m. in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 256 planów i aktualizacji planów pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w 2018 r. Każdy plan dla dziecka stanowi integralną część pracy z rodziną zastępczą i ulega ewaluacji podczas posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

1.1.5.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 312 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 312 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

1.1.6.Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w ilości 9. W 2018 r. pięcioro dzieci z rodzin zastępczych zostało adoptowanych.

1.1.7.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2018 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystało 37 rodzin zastępczych odbyło się łącznie 74 konsultacji,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie,
- zorganizowanie specjalistycznego szkolenia, którego celem było podniesienie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie pracy z dzieckiem z objawami uzależnienia (od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych) - „Wiem, umiem, chronię” - program profilaktyczny współfinansowany ze środków Województwa Śląskiego,
- dzięki wsparciu finansowemu ze środków Unii Europejskiej i realizacji projektu pn. „Teraz My” 15 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej zostało skierowanych do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, medycznej itp.,
- zorganizowano szkolenie dla rodziców zastępczych pn. „Stres oswojony”,
- zorganizowano spotkanie edukacyjne pn. „Odzyskać radość z pracy” dot. problematyki zapobiegania wypaleniu zawodowemu,
- w okresie sprawozdawczym 66 rodzin zastępczych zostało objętych wsparciem 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej ukończyli specjalistyczne szkolenie „Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach część podstawowa” oraz rozpoczęli część zaawansowaną tegoż szkolenia,
- rodziny zastępcze mają możliwość korzystania z wieloaspektowego wsparcia w wypełnianiu swojej funkcji poprzez udział w projekcie Powiatowe Centrum Usług Społecznych. Szczegółowe działania w tym projekcie są opisane w dziale VI niniejszego sprawozdania,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego dla 13 rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka (udzielenie 14 porad).

1.1.8.Ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych „PRIDE Rodzinna opieka zastępcza”. W roku 2018 dokonano 23 takich ocen.

1.1.9.Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2018 roku wydano 39 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawionych przez psychologa.

1.1.10.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej w 2018 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu (uchwała nr 40/160/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie: udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach) przeprowadził 40 kontroli w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej. W żadnym z przypadków nie uznano pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka za niezasadny z uwagi na niewypełnianie funkcji lub niewłaściwe wypełnianie funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

1.1.11.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

A.Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 34 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 128 spotkań na terenie PCPR. Nadmienić należy, że w porównaniu z ubiegłymi latami, na terenie tutaj Centrum umawianych jest mniej spotkań, z uwagi na to, że rodziny zastępcze i biologiczne są ze sobą w stałym kontakcie i umawiają spotkania bez pośrednictwa PCPR.

B.Praca z rodziną

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie. W wyniku utrzymywania regularnych kontaktów dzieci z rodzicami, pracy zespołu ds. pieczy zastępczej w PCPR w Tarnowskich Górach oraz współpracy z ośrodkami pomocy społecznej 8 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

1.1.12.Przyznane świadczenia

W 2018 r. wydano 46 decyzji w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto wydano 10 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

W 2018 r. wszczęto 15 postępowań w sprawie przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. Wszystkie przypadki zakończyły się odmową przyznania świadczenia, głównie ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR.

Spośród pozostałych świadczeń, o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wszczęto 108 postępowań i wydano 108 decyzji (2 decyzje dotyczyły roku 2017)
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano 10 decyzji – świadczenia zostały w całości sfinansowane przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 2 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2018r.			
NAZWA UDZIELONEGO ŚWIADCZENIA	LICZBA OSÓB NA KTÓRE DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	256	3044	2 407 044,79 zł (w tym wkład własny projektu „Teram MY” 93 680,00 zł)
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	0	0	0,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	9	604	93 023,37 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	8	8	3 000,00 zł
OGÓŁEM	273	3656	2 503 068,16 zł

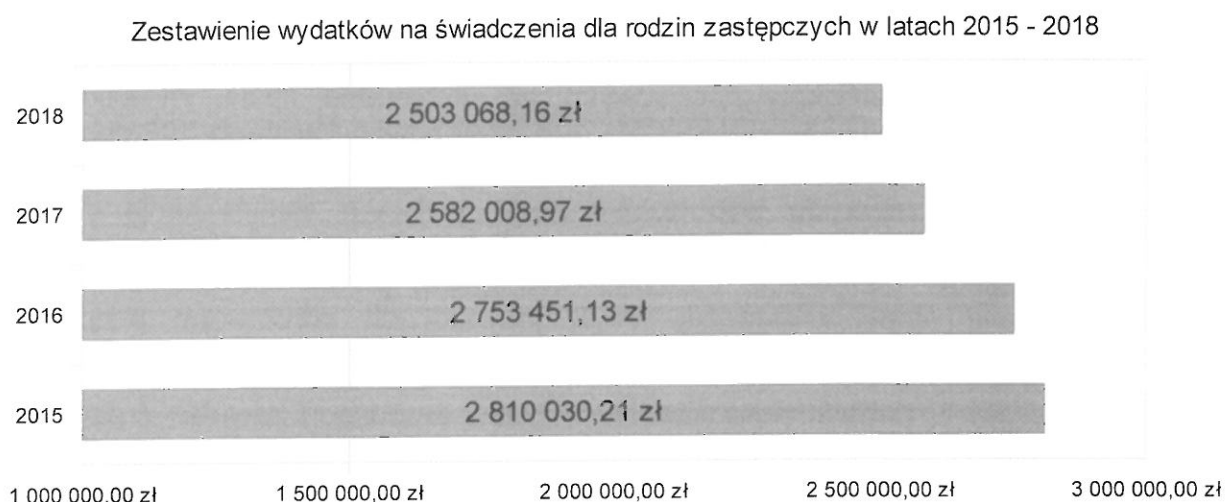
Wątpliwości w zakresie zapisów w ustawie o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej konsultowano na bieżąco z radcą prawnym PCPR.

Ponadto:

- wszczęto 20 postępowań w sprawie ustalenia świadczeń nienależnie pobranych,
- wydano 250 decyzji zmieniających.

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2015 – 2018

WYKRES 1.

1.1.13. Dodatki wychowawcze

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Ustawa wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzając katalog świadczeń należnych rodzinom zastępczym o dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach państwa w wychowaniu dzieci zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Dodatek ten przysługiwał rodzinom zastępczym począwszy od 01 kwietnia 2017 r. i był każdorazowo przyznawany na okres 12 miesięcy.

W 2018 r. wydano 186 decyzji przyznających wspomniane dodatki. Łącznie wypłacono 2212 dodatki w łącznej kwocie 1 067 745,20zł. W ramach kosztów obsługi stanowiących 1% dotacji na dodatki wychowawcze wykorzystano kwotę 11 180,00zł.

1.1.14. Świadczenie „Dobry start”

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało również zadania z zakresu Rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego program „Dobry start”. Rozporządzenie rozszerzyło katalog świadczeń należnych rodzinom zastępczym o świadczenie „Dobry start”. Świadczenie wypłacane było jednorazowo w kwocie 300zł na każde dziecko uczące się.

W 2018 r. wypłacono 166 dodatków w łącznej kwocie 49 500,00zł. W ramach kosztów obsługi wykorzystano kwotę 1707,81zł.

1.1.15. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30% a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Łącznie w ciągu roku 2018 gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 141 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 104 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 37 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W 2018 r. wystawiono 160 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 64 noty księgowe w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W Tab. 1.2 oraz Tab. 1.3 przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg. stanu na dzień 31 grudnia 2018r.

TABELA 1.2. DZIECI UMIESZCZONE W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2018R. (stan na 31 grudnia 2018r.)								
Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrosławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklańiec	Gmina Krupski Młyn
10%-1 rok	9	0	0	3	0	0	0	3
30%-2 rok	12	1	0	4	2	2	0	0
50%-3 rok i więcej	41	9	2	3	7	3	2	1
SUMA	62	10	2	10	9	5	2	4

TABELA 1.3. DZIECI UMIESZCZONE W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2018r (stan na 31 grudnia 2018r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Zbrośławice	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Tworóg	Gmina Radzionków
10%-1rok	0	0	1	0	0
30%-2rok	11	0	1	1	0
50%-3rok i więcej	13	4	4	1	1
SUMA	24	4	6	2	1

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2018r. uzyskało z Gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 1.073.015,69 zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2018r. przez gminy przedstawiono w poniższej tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią obroty z gmin Powiatu Tarnogórskiego środki wg stanu księgowego na 31 grudnia 2018r

TABELA 1.4. KWOTA WYDATKÓW NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ PONIESIONA W 2018r. PRZEZ GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

GINA	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrośławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec	Gmina Krupski Młyn
KWOTA	699.029,16 zł	65.766,77 zł	37.645,58 zł	139.625,36 zł	97.616,02 zł	8.579,57 zł	18.440,19 zł	6.313,04 zł
Razem:	1.073.015,69 zł							

2.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

2.1.Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.

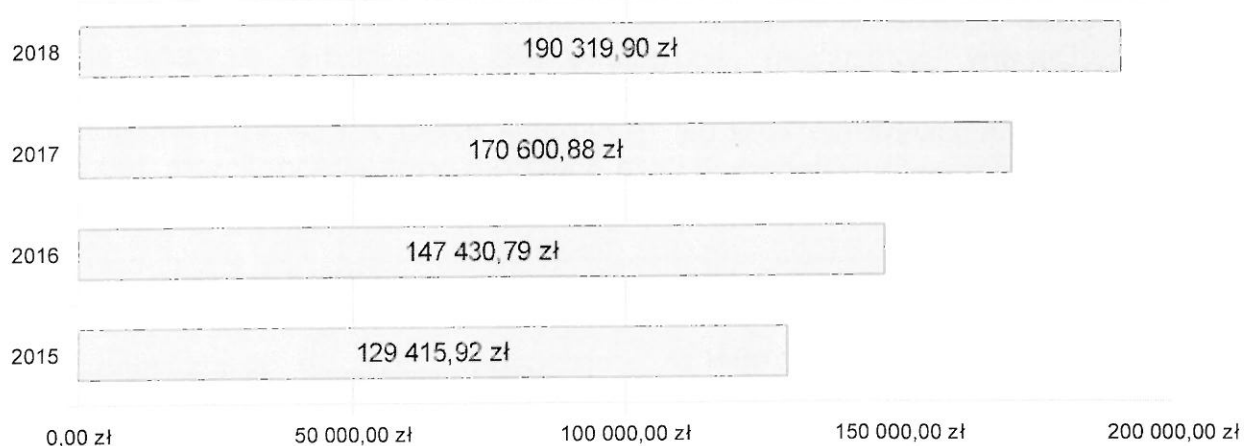
W 2018r. kontynuowano realizację 13 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto 4 nowe porozumienia i jedno zakończono. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2018r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 190 319,90 zł.

TABELA 5. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH POZA POWIATEM (2018 r.)				
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2018r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2018r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2018r.
1	P. Bedziński	2	-	-
2	M. Ruda Śląska	1	1	-
3	M. Tychy	1	-	-
4	P. Jędrzejowski	2	-	-
5	M. Bytom	2	2	1
6	P. Elbląski	2	-	-
7	P. Strzelecki	1	-	-
8	P. Gliwicki	1	-	-
9	M. Piekary Śląskie	1	-	-
10	M. Jaworzno	-	1	-
Suma		13	4	1
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2018 r.		16		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2015 – 2018.

WYKRES 2.

Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2015 - 2018

2.2.Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2018r. kontynuowano realizację 61 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 6 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 2 nowe porozumienia.

W styczniu 2019r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota, która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 762 700,18 zł.

TABELA 6. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI SPOZA POWIATU UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (2018r.)

LP	MIEJSCE POCHODZENIA DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2018r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2018r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2018r.
1	M. Piekary Śląskie	7	-	1
2	M. Ruda Śląska	2	-	-
3	M. Katowice	2	-	-
4	M. Zabrze	6	-	1
5	M. Bytom	15	-	1
6	M. Chorzów	6	-	-
7	P. Lubliniecki	2	-	-
8	M. Świętochłowice	3	-	-
9	M. Sosnowiec	4	-	-
10	P. Strzelecki	1	-	-
11	M. Gliwice	4	-	-
12	M. Mysłowice	1	-	-
13	P. Będziński	1	-	-
14	P. Wodzisławski	1	-	1
15	P. Poznański	1	-	1
16	M. Częstochowa	4	-	1
17	P. Kłobucki	1	-	-
18	P. Ostrowiecki	-	2	-
Suma		61	2	6
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2018 r.		57		

2.3. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 1 porozumienie, natomiast kontynuowano realizację 50 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2018r. zakończono realizację 9 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2018r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 2 299 603,10 zł.

**TABELA 7. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU
TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA
TERENIE INNYCH POWIATÓW (2018r.)**

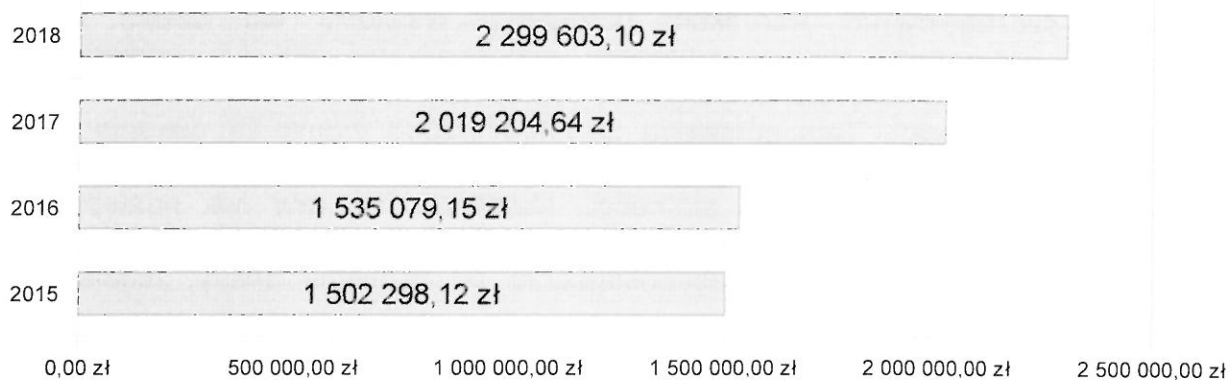
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	REALIZACJA POROZUMIENIA (NA DZIEŃ 01 STYCZNIA 2018r.)	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2018r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2018r.
1	P. Czarnkowsko- Trzcianecki	1	-	-
2	P. Leżajski	1	-	-
3	P. Przeworski	1	-	-
4	M. Częstochowa	2	1	-
5	P. Pleszewski	2	-	-
6	P. Zamojski	1	-	-
7	P. Raciborski	4	-	1
8	P. Strzyżowski	2	-	1
9	P. Konecki	1	-	-
10	P. Chełm	2	-	-
11	P. Janowski	1	-	1
12	P. Krasnostawski	5	-	-
13	P. Lubliniecki	2	-	1
14	P. Dąbrowski	2	-	1
15	M. Piekary Śląskie	1	-	-
16	P. Nowomiejski	1	-	-
17	P. Oleski	1	-	1
18	Woj. Śląskie	1	-	1
19	P. Będziński	2	-	-
20	P. Jasielski	1	-	-
21	P. Opatowski	9	-	-
22	M. Chorzów	1	-	-
23	M. Ruda Śląska	1	-	-
24	P. Wołomiński	3	-	-

**TABELA 7. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU
TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA
TERENIE INNYCH POWIATÓW (2018r.)**

25	P. Dąbrowski	1	-	1
26	M. Przemyśl	1	-	1
Suma		50	1	9
		60		
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2018 r		42		

WYKRES 3.

Zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących
z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
na terenie innych powiatów w latach 2015 - 2018

3.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

W myśl art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Realizując wskazany powyżej obowiązek, Dyrektor PCPR w 2018 r., wytoczył 28 pozwów o zasądzenie alimentów przeciwko rodzicom biologicznym 44 małoletnich dzieci.

Dyrektor PCPR wystąpił z 5 wnioskami o egzekucje alimentów na rzecz 8 małoletnich dzieci.

4.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w:

- Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, oraz
- Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LIII/411/2018 z dnia 28 sierpnia 2018r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, Narodowego Funduszu Zdrowia i innych instytucji.

Łącznie w 2018r. rozpoczęto 189 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 52 sprawy dotyczące ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w dużej części przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w pozostałych przypadkach ustalano w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadkach, gdy rodzic biologiczny nie podjął współpracy z tutejszym Centrum a jego miejsce zamieszkania było znane ustalano pełną opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2018r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanych z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

W 2018 r. na podstawie ww. uchwał Rady Powiatu Tarnogórskiego w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej umorzono należności pieniężne wraz z odsetkami w łącznej kwocie 90 238,79zł.

W 2018 r. uzupełniano rejestry dłużników w 5 biurach tj. ERIF BIG S.A., BIG INFOMONITOR, KIDT BIG S.A., KBIG S.A., KRD BIG S.A. przekazano informację gospodarczą o 25 dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

W 2018r jednostka w celu dochodzenia należności wystawiła 5 tytułów wykonawczych.

5.Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2018r. proces usamodzielnienia rozpoczęło 7 osób z rodzin zastępczych spokrewnionych, 5 osób z rodzin zastępczych niezawodowych, 1 osoba z rodzin zastępczych zawodowych, z Rodzinnego Domu Dziecka – 2 osoby.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili 5 wywiadów środowiskowych dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabele 8 i 9 przedstawiają wysokość udzielonej w 2018r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

TABELA 8. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (2018r.)				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	45	435	214 771,60 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	8	8	32 584,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	10	10	18 462,00 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0 zł
OGÓŁEM:		63	453	265 817,60 zł

TABELA 9. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (2018r.)				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	12	131	65 641,58 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	2	4 305,00zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	1	2 583,00zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00zł
OGÓŁEM:		15	134	72 529,58 zł

5.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 45 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2018r. 8 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia.

W 2018r. 12 osób, usamodzielnionych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2018r. uzyskały 3 osoby.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

5.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 8 osobom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą przyznano pomoc na usamodzielnienie, z kolei spośród osób opuszczających rodziny zastępcze świadczenie to przyznano 2 osobom.

5.3. Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 10 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą jedna osoba otrzymała w/w świadczenie.

Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

5.4. Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności zapewniono pomoc prawną. W tym zakresie udzielono porad prawnych dla 2 osób (5 porad).

5.5. Szkolenia dla wychowanków Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych

W ramach przystosowania do życia po opuszczeniu placówki młodzieży przebywającej jeszcze w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych przeprowadzono w siedzibie PCPR dwa szkolenia, które zakresem objęły:

- informacje o współpracy z pracownikami PCPR w zakresie procesu usamodzielnienia,
- informacje o świadczeniach przysługujących wychowankom z pomocy społecznej,
- informacje w zakresie możliwości starania się o mieszkanie z zasobów gminy,
- możliwości uzyskania darmowego poradnictwa prawnego,
- możliwości uczestnictwa w projektach realizowanych przez PCPR współfinansowanych przez Unię Europejską.

6. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.

1. "Zmiany w Prawie Pracy. Dokumentacja kadrowa w 2018 roku"
2. "Rachunkowość i sprawozdawczość po nowelizacji przepisów. Kontrola finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego"
3. "Rozporządzenie o ochronie danych osobowych w praktyce. Zmiana przepisów unijnych, czyli dane osobowe po nowemu"
4. Kurs kancelaryjno- archiwalny I stopnia
5. „Proces usamodzielnienia dziecka przyjętego do pieczy zastępczej”
6. „Kluczowe aspekty realizacji projektów unijnych w perspektywie 2014- 2020”
7. „Postępowanie egzekucyjne w administracji. Nowelizacja przepisów ustawy, aktów wykonawczych. Praktyczne sposoby poprawy efektywności egzekucji”
8. „Świadectwa pracy, przygotowanie i wydawanie”
9. Przepisy ZUS
10. „Rozporządzenie RODO- czy i jak wdrożono nowe regulacje w sprawie ochrony danych osobowych”.

11. „Zmiana zasad funkcjonowania WTZ- nowelizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych"
12. „Wykonywanie zadań IDO w jednostce publicznej. Szkolenie dla inspektorów ochrony danych"
13. „Zamknięcie roku budżetowego w jednostkach samorządu terytorialnego i ich jednostkach organizacyjnych"
14. „Nowelizacja ofert, umów i sprawozdań w zlecaniu zadań publicznych organizacjom pozarządowym- nowe przepisy wykonawcze do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie"
15. „Kierowanie, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w praktyce- aktualności"
16. „Śląskie forum pracowników kadr. Dokumentacja pracownicza po zmianach"
17. „Sprawozdanie finansowe za rok 2018, w tym informacja dodatkowa – nowy obowiązek"
18. „Zadania opiekuna usamodzielnienia oraz osoby pracującej z usamodzielnianym wychowankiem"
19. Konferencja „Rodzina w centrum uwagi"
20. Forum Pełnomocników Osób Niepełnosprawnych.
21. Konferencja „Wsparcie wejścia uczestników WTZ na rynek pracy"
22. Konferencja „Wzmacnianie zdrowia psychicznego osób pracujących w zakresie radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy oraz umiejętności zachowania równowagi między pracą, a życiem prywatnym"
23. Spotkanie poświęcone realizacji Rządowego Programu „Dobry Start"
24. Konferencja „Razem czy osobno kompetencje w pomocy społecznej i opiece zdrowotnej- stan i kierunki rozwoju".
25. Konferencja edukacyjna „Kooperacje 3D- korzyści, konieczność, kompetencje".
26. „Zmiany w zakresie ochrony danych osobowych w świetle RODO i ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych"
27. „Świat dotyku i dźwięku bez tajemnic- zwiększenie kompetencji i umiejętności otoczenia osób niepełnosprawnych"
28. „Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej"
29. „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej"
30. „System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON"
31. „Wsparcie ofiar handlu ludźmi"
32. „Zlecanie zadań publicznych w obszarze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych"
33. Zranione dzieci- praca z wychowankami pieczy zastępczej
34. Konsultacje pracowników w ramach projektu 3D
35. „Praca z dziećmi z zaburzeniami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania"
36. „Skuteczne motywowanie i ocenianie pracowników".
37. Konferencja „Gdy pomaganie męczy ... - Pułapka pomagania"
38. „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych"
39. „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej"
40. Oferta konkursowa i sprawozdanie z realizacji zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie
41. „Ochrona danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej"
42. Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie
43. „Zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym"
44. Konferencja „Jak skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym"
45. „Profesjonalna strona www. Jak pisać teksty do internetu"
46. „Formy udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie"

- 47. „Facebook w praktyce”
- 48. „Wdrożenie systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją”
- 49. „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs zaawansowany”
- 50. „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs podstawowy”

7. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (13 spraw),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- udziału w sprawach sądowych (w tym dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, odzyskania władzy rodzicielskiej, uregulowania kontaktów z dziećmi, rozwiązania rodziny zastępczej, wyznaczenia opiekuna prawnego).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Policją poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przeprowadzenia i Przemocy,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- pracy w ramach metody Zespołów Celowych,
- pomocy psychologicznej dla małoletnich w czasie interwencji policji,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez:

- konsultacje z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami klas w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- w ramach „Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany był program współpracy w ramach Zespołów Celowych
- udziału pracownika socjalnego w spotkaniu panelowym kandydatów na rodziców zastępczych,
- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania

ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej

- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- współpracy przy rekrutacji i realizacji projektów EFS,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Zakładem Opiekuńczo – Leczniczym w Zbrosławicach w zakresie udziału w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w ZOL i zasadności pobytu dzieci w tej placówce. Wyznaczony przez Starostę Tarnogórskiego pracownik PCPR w Tarnowskich Górach wziął udział w posiedzeniach 14 zespołów, na których omówiono sytuację 89 dzieci. PCPR uczestniczy w zespołach od 30 grudnia 2015 roku.

8.Poradnictwo specjalistyczne

8.1.Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2018 roku z poradnictwa skorzystało 30 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinie to 119, z czego 64 to małoletnie dzieci), 12 spośród nich to rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu. Ze wszystkich odbiorców usług psychologicznych, 15 nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy PCPR. W 2018 roku odbyły się 74 konsultacje. Sprawy, z którymi strony zwracały się o poradę psychologiczną, dotyczyły problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy i konfliktów w rodzinie i małżeństwie, uzależnień oraz innych kryzysów i trudności.

8.2.Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których korzystały rodziny na bieżąco. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku. Z konsultacji tych skorzystały 23 rodziny, odbyło się 31 spotkań.

8.3.Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach, gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

8.4. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2018 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON oraz projektach skierowanych na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej skierowanej do osób niepełnosprawnych,
- informacje o jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego oraz pozostałych placówkach działających na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

9. Program Przeciwdziałania Przemocy

9.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020 został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu z dnia 20 grudnia 2016 r. nr XXVII/242/2016.

Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy. Cele operacyjne to: edukacja społeczna i promocja postaw oraz działań wolnych od przemocy, stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie; efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań.

W ramach realizacji zadań programowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zorganizowało w 2018 roku konferencję pn. „Przemoc w rodzinie – różne aspekty podejmowanych działań”. Celem konferencji była edukacja publiczna na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także refleksja nad funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wśród obecnych znaleźli się przedstawiciele organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, systemu oświaty, organizacji pozarządowych oraz członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie udzielało pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa psychologicznego i socjalnego. Została zaktualizowana baza teleadresowa podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, którą przekazano Prezesowi Sądu Rejonowego,

Prokuratorowi Rejonowemu, Komendantowi Powiatowemu Policji, a także wchodzącym w obręb powiatu gminom.

9.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Program został przyjęty Uchwałą nr XXXI/266/2017 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 3 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia „Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020”.

W 2018 roku przeprowadzono rekrutację uczestników wśród osób z rodzin, które zostały objęte działaniami zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. Nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami i policją. Z uwagi na małą liczbę osób kwalifikujących się do udziału w programie w warunkach wolnościowych, zdecydowano o przeprowadzeniu programu w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach. W 2018 roku zrealizowano jedną edycję programu dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach. Zajęcia indywidualne i grupowe odbywały się siedzibie Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach, przy ul. Opolskiej 17a. Do działań korekcyjno-edukacyjnych zakwalifikowano 15 osób, spośród których 8 uczestników ukończyło program. Pozostali uczestnicy nie ukończyli programu z powodu zbyt dużej liczby nieobecności na zajęciach oraz przeniesienia do innych zakładów penitencjarnych.

9.3 Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

W roku 2018 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach po raz pierwszy realizowało działania w ramach programu psychologiczno-terapeutycznego. Program ten realizowany był w warunkach wolnościowych i był skierowany do 1 osoby, która zrealizowała wszystkie założenia udziału w spotkaniach indywidualnych i zakończyła program pomyślnie.

Praca w ramach programu skupiała się m.in. wokół: poznania mechanizmów powstawania przemocy; rozwijania umiejętności samokontroli; poprawy umiejętności komunikacji; poznania sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, nabywania umiejętności wyrażania własnych myśli, poglądów i uczuć; sposobów skuteczniejszego rozwiązywania konfliktów oraz pracy nad poprawą relacji z bliskimi.

9.4. Projekt „Wiem, umiem, chronię – profilaktyka uzależnień i przemocy”, współfinansowany ze środków Województwa Śląskiego

W ramach konkursu ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego pn. Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim w 2018 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach pozyskało środki na realizację warsztatów skierowanych do rodzin zastępczych oraz ich wychowanków.

Podczas zadania, w którym wzięło udział 16 rodzin zastępczych i 6 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej zastosowano oddziaływania profilaktyki uniwersalnej. Dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej przewidziany był cykl 2 warsztatów, podczas których dominowała praca grupowa przeplatana mini wykładami. Dla rodziców zastępczych, którzy zgłaszali potrzebę poszerzenia swojej wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz opieki nad dziećmi dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie

z problemem alkoholowym przewidziany był cykl 4 warsztatów, podczas których zastosowana została metoda pracy grupowej.

9.5.Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2018 roku pracownik PCPR, jako członek powołany w 2015 r., uczestniczył w pracach dwóch Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - w Tarnowskich Górach oraz w Gminie Ożarówice. Uczestniczył w 10 spotkaniach Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Pracownik PCPR uczestniczył również w spotkaniach grup roboczych dotyczących wszechnej procedury „Niebieskiej Karty” - 2 spotkania.

9.6.Niebieska Karta

W roku sprawozdawczym liczba Niebieskich Kart założonych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wyniosła 2.

Karty te zostały przekazane do właściwych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które zgodnie z kompetencjami prowadziły dalszą procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9.7.Punkt Konsultacyjny

W roku sprawozdawczym w ramach Punktu konsultacyjnego dla osób poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy zgłosiły się 2 osoby, które skorzystały z pomocy psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach.

10.Sprawozdawczość i statystyki

10.1.Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2018 roku

TABELA 10. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI W CIĄGU ROKU 2018r. (narastająco)				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	61	40,13 %	75	31,12 %
Niezawodowa	73	48,03 %	92	38,17 %
Zawodowa	8	5,26 %	31	12,86 %
Zawodowa specjalistyczna	2	1,32 %	4	1,66 %
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	1,32 %	8	3,32 %
Rodzinny Dom Dziecka / Wielodzietna	6	3,94 %	31	12,87 %
OGÓŁEM	152	100%	241	100%

TABELA 11. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2018r.				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	52	40,94 %	63	31,19 %
Niezawodowa	58	45,67 %	73	36,14 %
Zawodowa	8	6,30 %	27	13,36 %
Zawodowa specjalistyczna	2	1,57 %	4	1,98 %
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,8 %	4	1,98 %
Rodzinny Dom Dziecka	6	4,72 %	31	15,35 %
OGÓŁEM	127	100 %	202¹	100 %

¹ Liczba dzieci nie zawiera liczby dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka, w przypadku gdy umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej jest zawarta przez starostę innego powiatu niż Starosta Tarnogórski.

Łączna liczba rodzin zawodowych obejmuje również dwie rodziny zawodowe - wśród nich jedną specjalistyczną - które pełnią swoją funkcję dla innych Powiatów. Wspomniane rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie od Powiatu, z którym zawarły umowę na pełnienie funkcji rodziny zawodowej.

W okresie sprawozdawczym:

- 8 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 26 dzieci zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 11 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 5 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 5 zostało przekazane do adopcji,
- 1 zmieniło formę opieki z innych powodów.

10.2.Sprawozdawczość

- półroczne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (lipiec, styczeń)
- kwartalne sprawozdania MK-1 i MK-2 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (kwiecień, październik)
- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowych (styczeń, lipiec)
- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie zdrowotne (styczeń, lipiec)
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocena zasobów pomocy społecznej (kwiecień)
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- miesięczne zapotrzebowania na środki z dotacji na wypłatę dodatków wychowawczych i świadczeń "dobry start",
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- kwartalne sprawozdanie z realizacji dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (styczeń, kwiecień, lipiec i październik)
- sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułu dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdanie Rb-ZN kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych,
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, kwartalne,

- rozliczenie dotacji udzielonej z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018 w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
- rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w okresie od 01.01.2018 do – 31.12.2018 wraz z informacjami opisowymi,
- sprawozdanie opisowe za rok 2018 w zakresie dochodów i wydatków,
- sprawozdanie z realizacji zadań nałożonych uchwałą Zarządu Powiatu w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem,
- sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami,
- sprawozdanie o stanie w zakresie mienia komunalnego,
- sprawozdanie kwartalne Z-03 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sprawozdanie roczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
- sprawozdanie kwartalne Z-05 o badaniu popytu na pracę,
- sprawozdanie roczne F-03 o stanie i ruchu środków trwałych,
- informacja INF-1 miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-2 roczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-Z miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – informacja ewidencyjna,
- sporządzanie deklaracji dla ZUS związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- sporządzanie deklaracji dla Urzędu Skarbowego związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie)
- MPiPS-05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń)
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy,
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd,
- sprawozdanie roczne i półroczne z realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- sprawozdanie roczne i półroczne z realizacji programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- sprawozdanie dotyczące podania bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie –
- okresowa sprawozdawczość z realizacji projektu "Teraz MY" oraz projektu "Powiatowe Centrum Usług Społecznych" wykazywana w Lokalnym Systemie Informatycznym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020.
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego,
- sprawozdanie z programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,

- sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,
- sprawozdanie z realizacji Narodowego Programu Zdrowia
- liczne sprawozdania jednorazowe w CAS

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

11. Informacja publiczna

W 2018r. łącznie wprowadzono 123 informacje biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl).

W 2018 r. 45 razy aktualizowano utworzoną w 2009r. stronę internetową PCPR – www.pcpr.tarnogorski.pl. Aktualizacje dotyczyły działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.

12. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2018r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach wykonało dochody na poziomie 98,33% w stosunku do planu. Dochody otrzymane w 2018r. wyniosły 1.158.064,69 zł, w tym mieści się kwota:

- 1.073.060,71 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów m.in. są to odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- 49.264,11 zł z tytułu wpływów za opłaty rodziców biologicznych dotyczące pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3.710,65zł z tytułu wpływów za pozostałe odsetki od zaległych należności,
- 6.006,52 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów w kwocie tej mieszczą się odsetki od rachunków bankowych oraz wynagrodzenie należne płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz z tytułu terminowanego opłacania podatku.
- 20.574,36 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi ewaluacji i promocji z programu "Aktywny samorząd",
- 5.348,84 zł z tytułu wpływów z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych,
- 99,50zł z tytułu wpływu zwrotu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.

Należności naszej jednostki wyniosły w 2018r. 2.323.294,72 zł z tego zrealizowano wpływy do budżetu w wysokości 49,85%.

Należności pozostałe do zapłaty wynoszą 1.165.230,03 zł i są to głównie:

- odpłatności rodziców biologicznych z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej,

- ta kategoria należności do zapłaty stanowi 95,90% zaległości ogółem (1.117.468,37zł),
- należności z tytułu not obciążeniowych wystawionych przez PCPR gminom i powiatom za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (521,90 zł),
- odsetki od nieterminowego regulowania należności. (39.904,51 zł).

Tabela 12. Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach

Lp.	Przeznaczenie środków	Kwota w złotych	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	2.372.132,68	w tym: - 2.281.693,33 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z powiatu tarnogórskiego umieszczone poza powiatem;
2.	Rodziny zastępcze	4.681.951,90	w tym: - 51.207,81 zł dotacja celowa z budżetu Państwa na wypłatę świadczeń z programu „Dobry start” (49.500,00 zł) oraz obsługa programu (1.707,81 zł); - 1.078.925,20 zł dotacja celowa z budżetu Państwa na wypłatę dodatków wychowawczych (1.067.745,20 zł) oraz obsługa (11.180,00zł); - 32.443,00 zł dotacja celowa na dofinansowanie do realizacji Resortowego Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 - Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej; - 559.370,23 zł koszty wynagrodzeń rodzin zastępczych: (w tym kwota 28.000,00 zł wypłacona jako wkład własny do projektu „Powiatowe Centrum Usług Społecznych”) (w tym kwota wynagrodzeń wypłacona na dzieci spoza powiatu tarnogórskiego umieszczonego na terenie powiatu, 4.677,45zł osobom do pomocy oraz 43.535,54 rodzinom zawodowym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka) - 2.088.695,72 zł kwota wypłaconych

			świadczeń na dzieci z powiatu tarnogórskiego umieszczone na terenie powiatu (w tym kwota 93.000,00 zł wypłacona jako wkład własny do projektu „Teraz MY”); - 190.319,90 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z powiatu tarnogórskiego umieszczone poza powiatem; - 680.990,04 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci spoza powiatu tarnogórskiego umieszczone na terenie powiatu tarnogórskiego.
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1.928.613,11	w tym: - 20.574,36 zł stanowią środki na obsługę, promocję i ewaluację programu Aktywny samorząd;
4.	Realizacja zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	13.532,46	dotacja celowa z budżetu Państwa przeznaczona na realizację: - 12.687,93 zł oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - 844,00 zł programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
5.	Realizacja zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3.850,00	dotacja celowa na pomoc finansową powiatom województwa śląskiego na realizację zadania 3 pod nazwą Wzmocnienie placówek świadczących specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom doświadczającym problemów alkoholowych, w tym przemocy w ramach konkursu ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim w 2018r. Środki realizowane zgodnie z umową nr 35/DOT/OPA/2018 z dnia 28.08.2018r. na realizację zadania pn. "Wiem, umiem, chronię

			- profilaktyka uzależnień i przemocy". Środki przeznaczone na wynagrodzenia specjalistów prowadzących zadanie oraz na zakup produktów spożywczych dla uczestników warsztatów.
6.	Projekt "Teraz MY"	373.020,08	projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; kwota wykazana bez wkładu własnego, który wynosi 93.680,00zł.
7	Projekt "Powiatowe Centrum Usług Społecznych"	203.818,42	projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; kwota wykazana bez wkładu własnego, który wynosi 28.000,00zł.
	Suma	9.576.918,65	
8.	Dofinansowanie PFRON	737.873,00	środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
9.	Dofinansowanie PFRON - Aktywny Samorząd	279.469,95	poza tym kwotę 20.574,36 zł stanowi środki na obsługę, promocję i ewaluację programu Aktywny samorząd, które zostały ujęte w planie wydatków PCPR
	Suma	1.017.342,95	
	RAZEM	10.594.261,60	

II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2018 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 2 065 553 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

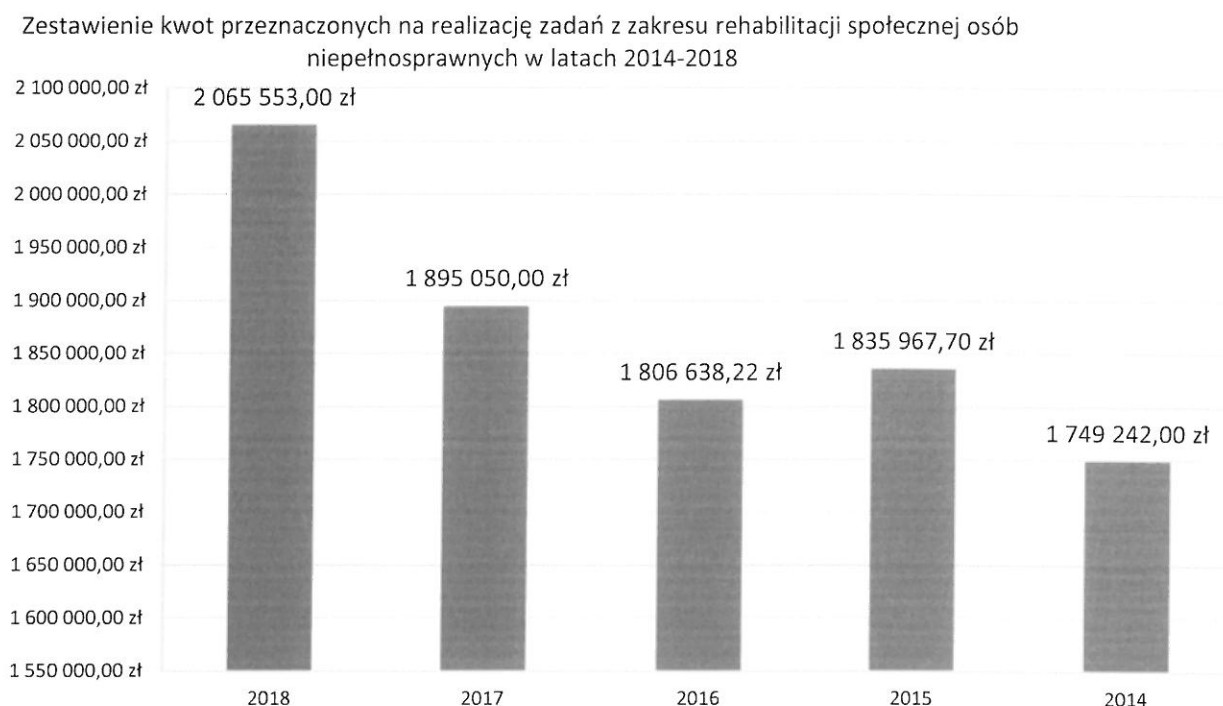
2017r. – 1 895 050,00 zł.

2016r. – 1 806 638,22 zł

2015r. – 1 835 967,70 zł.

2014r. – 1 749 242,00 zł.

WYKRES 4.

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze uchwały nr XLVII/386/2018 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 200 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 347 872,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 180 000,00 zł,
- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika

- przeznaczono 5 000,00 zł
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 279 680,00 zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, przyjęła w trakcie roku 2 uchwały w sprawie zmiany uchwały nr XLVII/386/2018 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach:

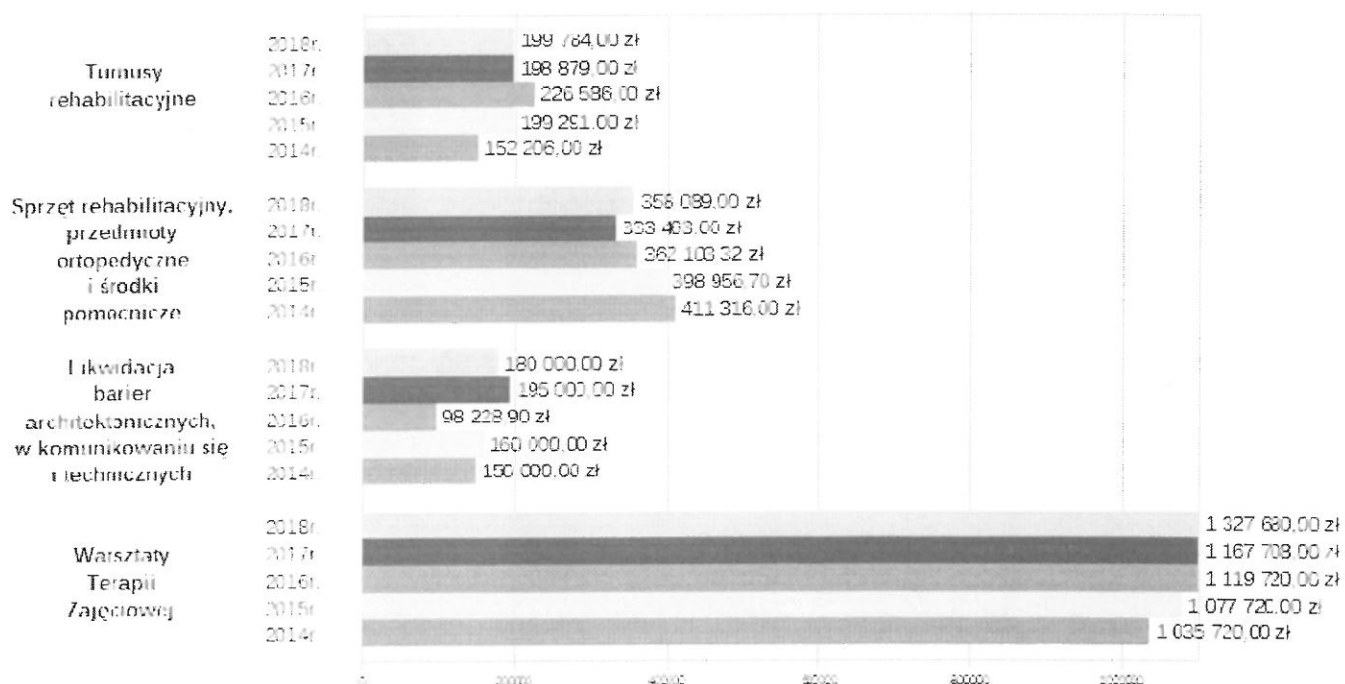
- nr XLVII/386/2018 z dnia 28 sierpnia 2018 r.
  - nr I/27/2018 z dnia 21 listopada 2018 r.
- zmieniły kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

Ostatecznie, na mocy ostatniej z w/w uchwał, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeznaczono następujące środki finansowe PFRON:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 199 784,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 358 089,00zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 180 000,00zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 327 680,00 zł.

WYKRES 5. Zestawienie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zestawienie kwot środków finansowych PFRON przyznanych przez Radę Powiatu na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w latach 2014 – 2018

1.1.Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2018 r. kwotę 199 784,00 zł (wydatkowano: 199 784,00 zł).

Dla porównania:

- w roku 2017 PCPR otrzymało kwotę 198 879,00 zł (wydatkowano: 198 879,00 zł)
- w roku 2016 PCPR otrzymało kwotę 226 586,00 zł (wydatkowano: 226 586,00 zł),
- w roku 2015 PCPR otrzymało kwotę 199 291,00 zł (wydatkowano: 199 291,00 zł),
- w roku 2014 PCPR otrzymało 152 206,00 zł (wydatkowano: 152 206,00 zł),

W roku 2018 złożono 382 wnioski (obejmujących 382 osoby niepełnosprawne i 201 opiekunów – łącznie 583 osoby).

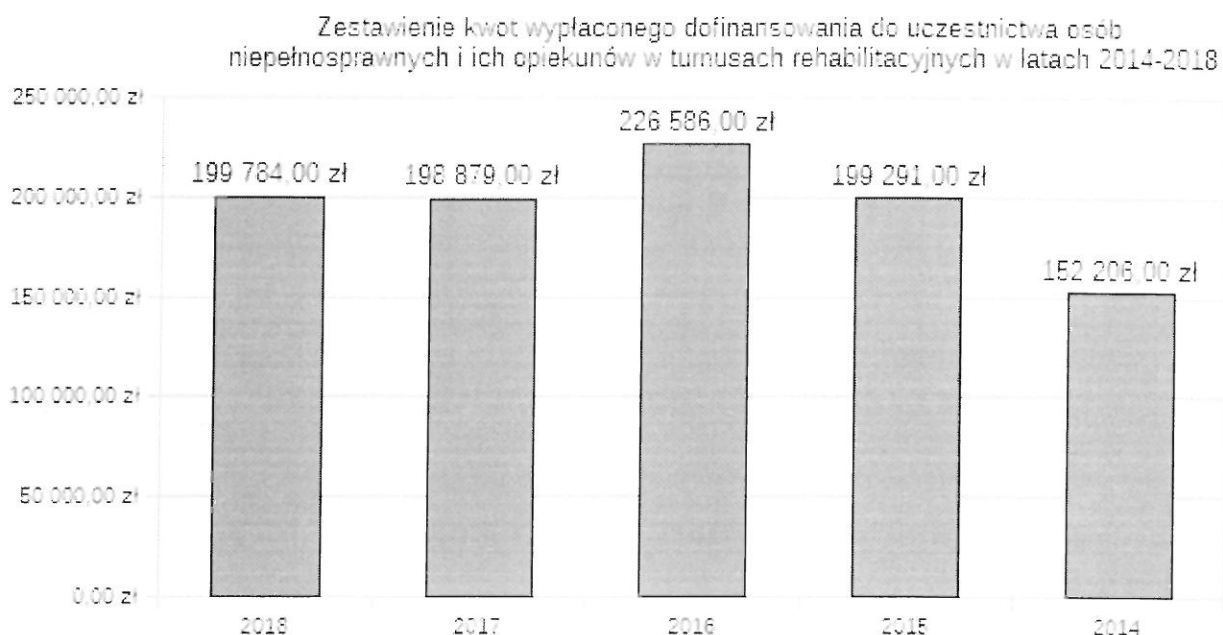
Dofinansowaniem objęto **96** wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla **79** opiekunów – łącznie **175** osób). Na liczbę 175 osób objętych dofinansowaniem w roku 2018 r. składa się:

- 15 dzieci niepełnosprawnych i 14 opiekunów,
- 81 dorosłych niepełnosprawnych i 65 opiekunów.

286 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, z powodu braku środków finansowych na ten cel.

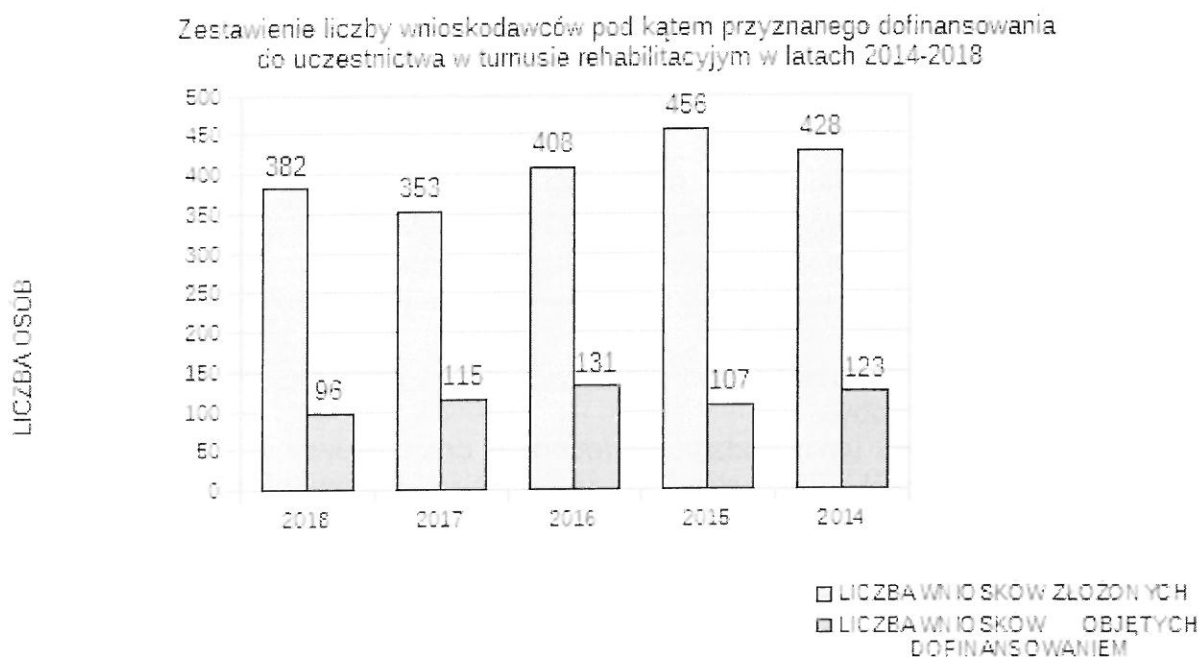
Poniżej przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2014 - 2018.

WYKRES 6

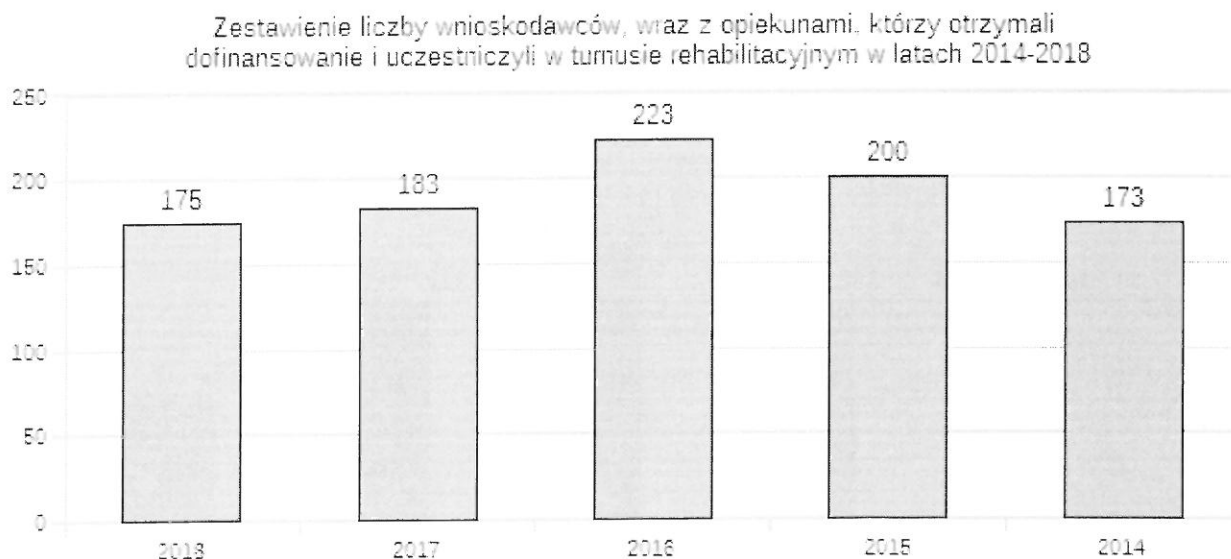

Poniżej przedstawiono liczbę wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2014-2018.

WYKRES 7

WYKRES 8

1.2.Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej składały w terminie do 30 listopada 2017 roku. Łącznie złożono 5 wniosków na kwotę 3 588,00 zł. Z uwagi na znaczny niedobór środków finansowych PFRON w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej osób

niepełnosprawnych, na zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w roku 2018 nie przeznaczono żadnych środków. W roku 2018 złożono 1 wniosek na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2019.

1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2018 r. kwotę 358 089 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości.

Dla porównania:

w roku 2017 PCPR otrzymało 333 463,00 zł (wydatkowano 333 463,00 zł),

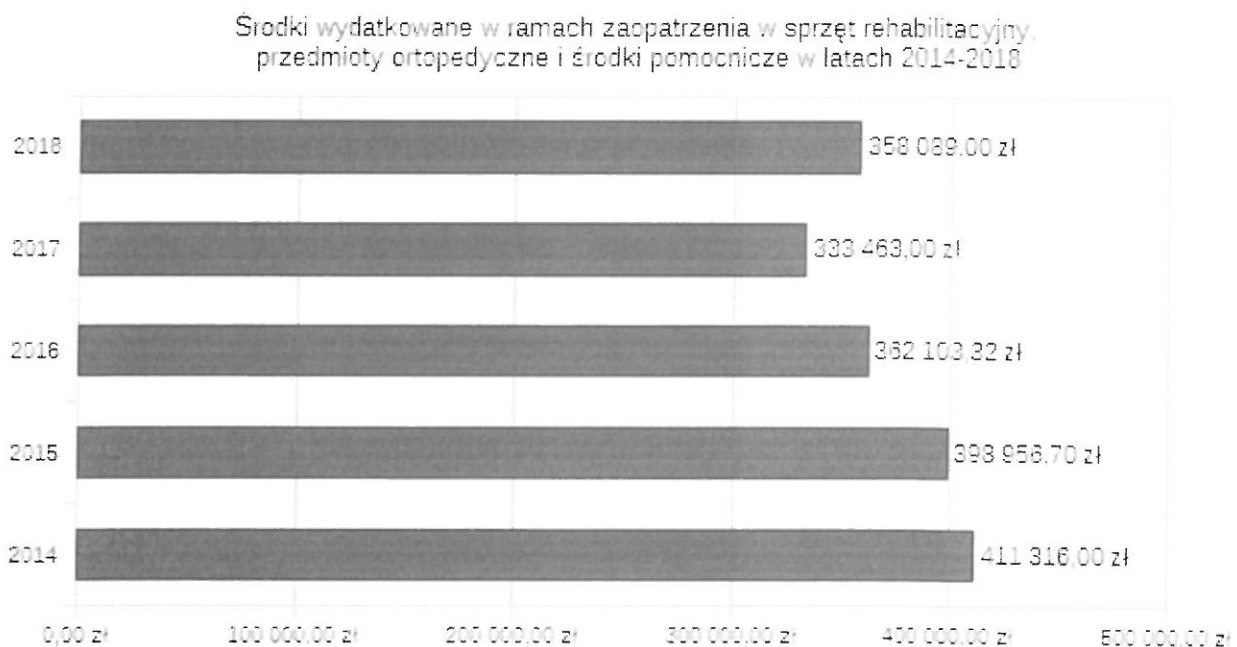
w roku 2016 PCPR otrzymało 362 103,32 zł (wydatkowano 362 103,32 zł),

w roku 2015 PCPR otrzymało 398 956,70 zł (wydatkowano 398 956,70 zł),

w roku 2014 PCPR otrzymało 411 316,00 zł (wydatkowano 411 316,00 zł).

Poniżej przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2014 - 2018.

WYKRES 9

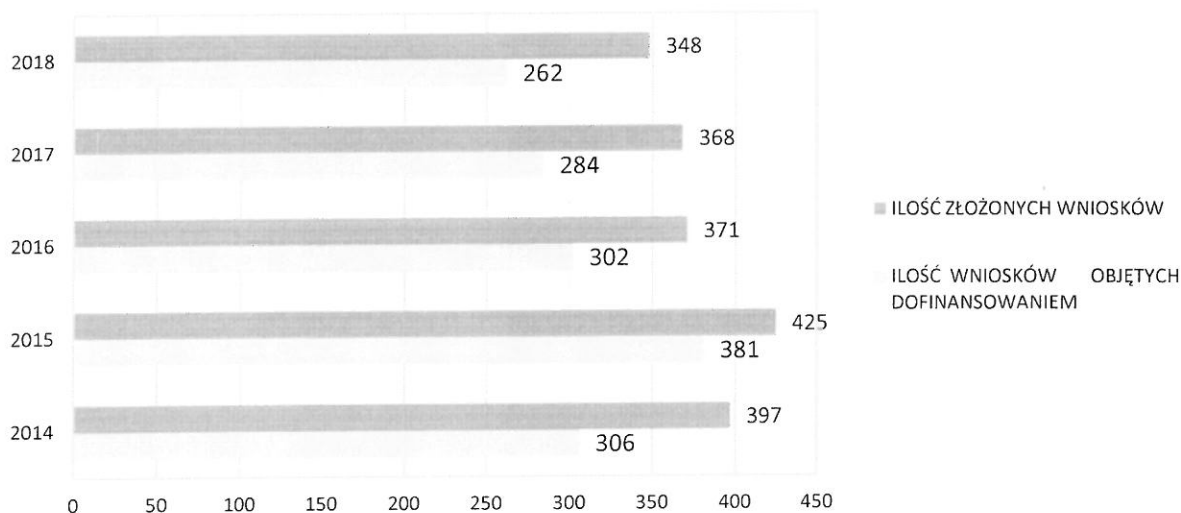
W okresie sprawozdawczym złożono 348 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 9,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 38,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 301.

Liczbę złożonych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2014 - 2018 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w tym okresie przedstawiono na poniższym wykresie.

WYKRES 10

Zestawienie liczby złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2014-2018

W 2018 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 262 wnioskodawców na kwotę 358 089,00 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 8 (4 091,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 36 (71 540,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 218 (282 458,00 zł).

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, rotora rehabilitacyjnego, orbitreka magnetycznego, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, aparatów do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoślizgowych, poduszek przeciwoślizgowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, protezy przedramienia, protezy oka, wymiany leja w protezie podudzia, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, urządzenia multifunkcyjnego, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu, balkoników, siedziska ortopedycznego, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, gorsetów, rękawa uciskowego i rurki tracheotomijnej.

81 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na brak środków finansowych; 2 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, które upoważnia do ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 3 wnioskodawców zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

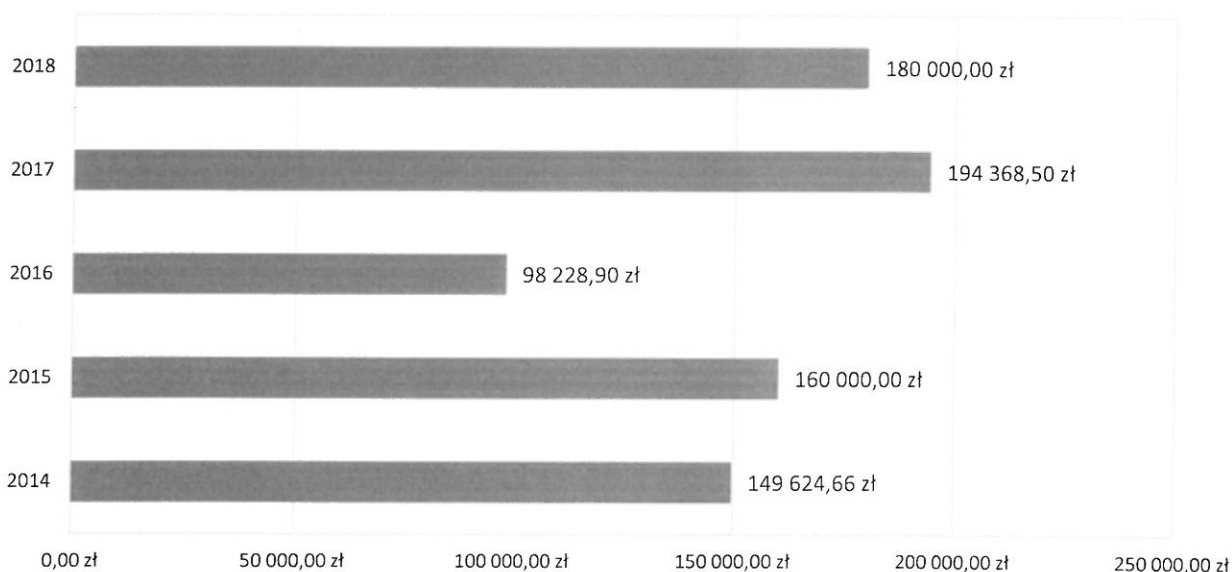
Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2018 kwotę 180 000,00 zł, która w ramach powyższego zadania została wykorzystana w całości.

w roku 2017 PCPR otrzymało 195 000,90 zł (wydatkowano 194 368,50 zł),
w roku 2016 PCPR otrzymało 98 228,90 zł (wydatkowano 98 228,90 zł),
w roku 2015 PCPR otrzymało 160 000,00 zł (wydatkowano 160 000,00 zł),
w roku 2014 PCPR otrzymało 150 000,00 zł (wydatkowano 149 624,66 zł).

Poniżej przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2014 - 2018.

WYKRES 11

Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2014-2018

W 2018 roku zostało złożonych 109 wniosków (dla porównania w 2017r. – 97, 2016r. - 83, 2015r. - 106, w 2014r. - 131) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

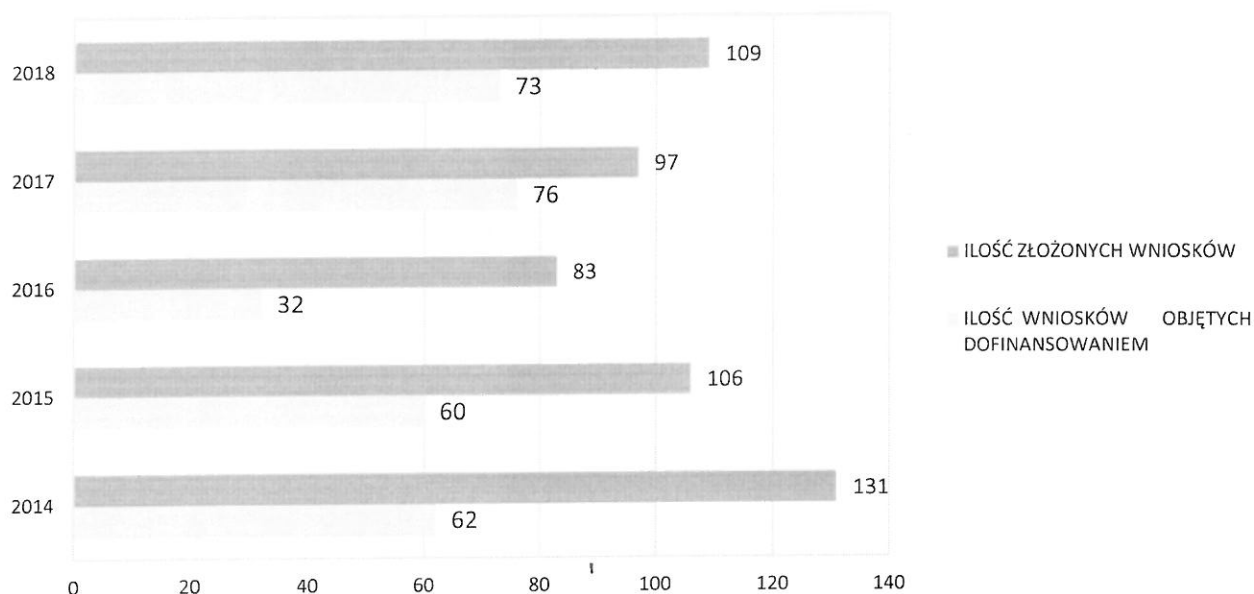
- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 35,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 51,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 23.

Poniżej przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2014 – 2018.

WYKRES 12

Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2014-2018

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 73 wnioskodawcami na łączną kwotę 180 000,00 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 85 391,00 zł dla 27 wnioskodawców. Wykonane prace związane były m.in. przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie кабин prysznicowych, krzesełek prysznicowych, siedzisk prysznicowych, ubikacji i umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montaż uchwyty, wybudowanie podjazdu dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 88 834,30 zł dla 42 wnioskodawców. w ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.: łóżek rehabilitacyjnych, schodolazów, podnośników wannowych, rowerów trójkołowych, szyn podjazdowych do wózka inwalidzkiego oraz zegarka mówiącego dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu objęto 4 osoby niepełnosprawne. Na ten cel została wydatkowana kwota 5 774,70 zł, która została przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego, programu specjalistycznego oraz urządzeń elektronicznych wraz z programem do komunikacji alternatywnej i wspomagającej.

TABELA 13. Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2018 r.

BARIERY	LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	LICZBA WNIOSKÓW OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM	WYPŁACONA KWOTA DOFINANSOWANIA
ARCHITEKTONICZNE	35	27	85 391,00 zł
TECHNICZNE	51	42	88 834,30 zł
W KOMUNIKOWANIU SIĘ	23	4	5 774,70 zł
SUMA	109	73	180 000,00 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniały Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2018 roku z ogólnej liczby 109 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się: 9 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 2 wnioskodawców zmarło, 9 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie uznanie danego urządzenia lub zakresu prac za likwidację barier oraz 16 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na brak środków finansowych na zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2018 był siódmym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

Tabela 14. Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	
Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	
Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

TABELA 15: ŚRODKI FINANSOWE PFRON PRZEKAZANE NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” w 2018 ROKU	
WYDATKI	LIMIT ŚRODKÓW PFRON
Moduł I	150 436,89 zł
Moduł II	236 864,00 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU	16 282,28 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU	3 159,58 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU	1 624,53 zł
SUMA	408 367,28 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2018 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (z uwzględnieniem sytuacji, w której Realizator programu może podjąć decyzję o przywróceniu Wnioskodawcy terminu złożenia wniosku). Łącznie wpłynęło 129 wniosków z czego dofinansowano 124 wnioski. Dofinansowaniem objęto 85 beneficjentów programu, których wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie, tj.: 23 osoby legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem

równoważnym, 58 osób legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 4 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 r.ż.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” następujące kwoty:

TABELA 16: ŚRODKI FINANSOWE PFRON WYDATKOWANE w RAMACH PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” w 2018 ROKU w PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA w ZESTAWIENIU DO LICZBY ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW I WNIOSKÓW OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM			
Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wypłacona kwota dofinansowania
Obszar A Zadanie 1	4	4	23 484,00 zł
Obszar A Zadanie 2	2	2	1 140,00 zł
Obszar B Zadanie 1	10	9	54 421,29 zł
Obszar B Zadanie 2	4	3	2 000,00 zł
Obszar C Zadanie 2	4	4	8 560,00 zł
Obszar C Zadanie 3	3	3	42 000,00 zł
Obszar C Zadanie 4	1	1	2 624,00 zł
Obszar D	4	4	5 174,96 zł
Ogółem Moduł I	32	30	139 404,25 zł
Moduł II	97	94	188 089,00 zł
Ogółem Moduł I i II	129	124	327 493,25 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU			16 282,28 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU			3 159,58 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU			1 624,53 zł
SUMA			348 559,64 zł

Z uwagi na wprowadzone przez PFRON zmiany do programu dotyczące zasad naliczania i rozliczania dofinansowania w ramach programu, ostateczny termin wypłaty kwot dofinansowania upływa 15 kwietnia 2019 roku.

1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

**Poniższa tabela przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność
Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2018 r.**

Tabela 17. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	ŚRODKI POWIATU		ŚRODKI PFRON	
	Przekazane	Wykorzystane	Przekazane	Wykorzystane
WTZ KALETY	73 760,00 zł.	73 742,39 zł.	663 840,00 zł.	663 688,91 zł.
WTZ TARNOWSKIE GÓRY	73 760,00 zł.	73 760,00 zł.	663 840,00 zł.	663 834,24 zł.
Razem	147 520,00 zł.	147 502,39 zł.	1 327 680,00zł.	1 327 523,15 zł.

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. w zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W listopadzie 2018 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół stwierdził nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych.

Ponadto WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2018 r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych skreślono trzy osoby, z powodu braku postępu w terapii. W związku z tym zostały przyjęte kolejne osoby, a liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 6 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, przyrodniczej, zielarsko-ogrodniczej, komputerowo-fotograficznej, artystycznej, technicznej oraz małej architektury i aranżacji terenów zielonych. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą oraz różnego rodzaju konkursy. W listopadzie 2018 r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2018 r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych w Kaletach skreślono 5 osób, z powodu przyczyn zdrowotnych, przeniesienia do Klubu Senior Vigor, braku postępów w rehabilitacji. w związku z tym zostały przyjęte kolejne osoby, a liczba osób oczekujących na przyjęcie do WTZ na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 1 osoba.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach” oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrostawicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie), w DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej 22 (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) oraz w DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) to około 1 roku biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach. Natomiast jeśli chodzi o DPS w Nakle Śląskim (dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie, DPS w Łubiu (dla kobiet, mężczyzn przewlekłe psychicznie chorych) oraz w DPS w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 (dla osób przewlekłe somatycznie chorych kobiet i mężczyzn) przyjęcia odbywają się na bieżąco.

1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2018.

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w **2018 r.** ubiegało się **88 osób** (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku **2018**, porównując w roku **2017 – 101 wniosków**).

Odsetek osób – mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej to **21 osób**. Pozostałe 67 osób mieszkają poza powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie **55 osób**.

TABELA 18 : LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2018 r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	3	4
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	15	12
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	1
Miedary, ul. Zamkowa 7	1	4
Zbrośławice, ul. Wolności 34	1	1
Łubie, ul. Pyskowicka 34	2	11
OGÓŁEM	22	33
	55	

W 2018 r. wydano 190 decyzji administracyjnych, w tym:

- umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 51
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej – 83,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej - 8
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej – 36,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej –11.
- decyzja ustalająca odpłatność w domu pomocy społecznej -1

2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2018 r.

TABELA 19: LICZBA OSÓB OCZEKUJĄCYCH NA UMIESZCZENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	1	4
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	17	19
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	3
Miedary ul. Zamkowa 7	0	6
Zbrośławice ul. Wolności 34	0	7
Łubie ul. Pyskowicka 34	0	4
OGÓŁEM	18	43
	61	

3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców:

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekłe somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. wynosił 3 418,70 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. wynosił 3 171,43 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrostawicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. wynosił 3 297,01 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34. dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. wynosił 3 202,74 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. wynosił 3 555,97 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony jest dla 56 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2018 r. Wynosił 3 546,52 zł.

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej.

IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 20 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu i ustaleniu odpłatności za korzystanie z usług

w Środowiskowym Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 300% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku sprawozdawczym przyjęto (nowe osoby) 2 osoby na zajęcia do ŚDS.

Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2018 r. wynosiła 20 osób. Liczba osób w 2018 roku przeznaczona do podwyższonej dotacji w oparciu o art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. tj. osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 8 osób. Powiat Tarnogórski w 2018 roku złożył zapotrzebowanie na środki dotacji związane z uruchomieniem dodatkowych 5 miejsc w 2019 roku w istniejącym środowiskowym domu samopomocy w Tarnowskich Górach, decyzja w tej kwestii należy do Wojewody.

W 2018 r. wydano 68 decyzji administracyjnych, w tym:

- skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy – 23,
- odpłatności za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 21,
- zmieniające skierowanie do środowiskowego domu samopomocy – 1,
- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 22,
- decyzja umarzająca postępowanie – 1

V.Projekt „Teraz MY” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1 stycznia 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach rozpoczęło realizację projektu „Teraz MY” realizowanego w trybie konkursowym w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

Okres realizacji projektu: 01.01. 2018r. – 31.12. 2020r.

Środki przeznaczone na realizację projektu na lata 2018 – 2020 wynoszą 1 873 590,00 zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego wynosi 1 592 551,50 zł.

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania społeczno - zawodowego osób i rodzin doświadczających wykluczenia społecznego, w tym osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących Powiat Tarnogórski.

Działania realizowane w ramach projektu skierowane są do 85 osób z niepełnosprawnościami, w tym 40 uczestników i uczestniczek WTZ, 45 dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej oraz 15 usamodzielniających się

wychowanków opuszczających pieczę zastępczą lub różnego typu placówki opiekuńczo - wychowawcze.

Projekt jest zgodny z celem szczegółowym programu operacyjnego - wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponieważ w ramach projektu podjęto działania aktywizujące mające na celu przede wszystkim nabywanie i przywrócenie poszczególnym osobom określonych kompetencji społecznych, nauczania ich zaradności w różnych obszarach ich funkcjonowania społeczno - zawodowego, wyposażenia w odpowiednie umiejętności społeczne, które docelowo pozwolą im na samodzielność życiową z dala od systemu pomocy społecznej.

W 2018 roku wsparciem w projekcie objęto 30 osób z niepełnosprawnościami, w tym 15 uczestników/czek Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Salezjańskim Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach, 15 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz 20 usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą lub różnego typu placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Działania realizowane w ramach projektu skierowane były do określonych grup docelowych:

Aktywna integracja na rzecz osób z niepełnosprawnościami

W wyniku rekrutacji trwającej od 23 listopada 2017 do 16 lutego 2018 do udziału w projekcie zostało zakwalifikowanych 30 osób niepełnosprawnych, w tym 15 uczestników/czek Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Salezjańskim Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Tarnowskich Górach.

W realizację aktywnej integracji na rzecz niepełnosprawnych uczestników/czek zaangażowano doradcę ds. osób niepełnosprawnych, którego zadaniem było opracowanie indywidualnych ścieżek reintegracji, wsparcie osób niepełnosprawnych na każdym etapie realizacji projektu.

W celu poprawy funkcjonowania społecznego uczestników/czek projektu doradca ds. ON współpracował z instytucjami związanymi z osobami niepełnosprawnymi, motywował, rozwiązywał bieżące problemy na każdym etapie udziału w projekcie. Na bieżąco diagnozowano adekwatność i trafność przyznanego wsparcia w kontekście zgłoszonego problemu i potrzeb poszczególnych osób.

W trakcie pierwszych spotkań niepełnosprawnych uczestników/czek projektu „Teraz MY” z doradcą ds. osób niepełnosprawnych określono działania przewidziane do realizacji w projekcie, uzupełniono niezbędną dokumentację projektową oraz dokonano analizy predyspozycji i diagnozy potrzeb, co stanowiło podstawę do opracowania ścieżki reintegracji społeczno - zawodowej. 30 niepełnosprawnych uczestników/czek projektu „Teraz My” uzyskało wsparcie doradcy zawodowego, który na podstawie przeprowadzonej rozmowy oraz testu kwalifikował osoby do aktywizacji zawodowej – w celu podniesienia/zdobycia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w kursach i szkoleniach zawodowych, nabycia umiejętności i kompetencji przydatnych i pożądaných na rynku pracy oraz nabycia doświadczenia zawodowego poprzez udział w stażach zawodowych.

Formy wsparcia skierowane dla osób z niepełnosprawnościami

Grupa wsparcia – niepełnosprawni uczestnicy/czki zostali objęci wsparciem w postaci spotkań w ramach grupy samopomocowej. Spotkania odbywały się średnio co 2 tygodnie, miały charakter spotkań stacjonarnych odbywających się w siedzibie Realizatora oraz wyjść o charakterze kulturalno - integracyjnym. Podczas spotkań stacjonarnych uczestnicy

diagnozowali poziom akceptacji własnej niepełnosprawności, poznawali historię powstawania grup wsparcia i ich rodzajów, wymieniali się poglądami i doświadczeniami w radzeniu sobie z niepełnosprawnością, pracowali nad asertywnością, pewnością siebie, przełamywaniem poczucia izolacji. Zorganizowano także szereg wyjść o charakterze kulturalno-integracyjnym w postaci wyjść do kina, kawiarni. Uczestnicy/czki mieli okazję także zobaczyć pokaz grup tanecznych, odwiedzić Muzeum w Tarnowskich Górach, Zamek w Starych Tarnowicach, Makietę Kolejową „Semafor” oraz uczestniczyć w warsztatach pisanie gęsim piórem i malowania tkanin. Wsparcie skierowano do 10 osób.

Indywidualne wsparcie psychologiczne - Uczestnicy/czki otrzymali indywidualne wsparcie psychologiczne w aktualnie przeżywanych trudnościach. Wspólnie poszukiwano rozwiązań bieżących problemów. Ze wsparcia skorzystało 7 osób.

Life coaching – wsparcie w postaci life coachingu otrzymało 15 uczestników/czek projektu „Teraz MY”. Sesje coachingowe koncentrowały się na poprawie funkcjonowania w życiu codziennym, wspieraniu rozwoju osobistego. Podstawowym celem sesji coachingowych było doprecyzowanie celów i perspektyw życiowych, rozwinięcie kompetencji interpersonalnych np. rozwinięcie umiejętności budowania satysfakcjonujących relacji z bliskimi, komunikacji, pokonywania stresu, przyjmowania postaw wynikających z pełnienia określonych ról społecznych. Spotkania z coachem odpowiadały także indywidualnym potrzebom uczestników/czek projektu.

Warsztaty wyjazdowe z zakresu rozwoju osobistego, zarządzania energią własną oraz kształtowania postaw prozdrowotnych – w wyjeździe wzięło udział 12 uczestników/czek, 4 opiekunów. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach, podczas których nabyli kompetencje z zakresu zasad zdrowego odżywiania, efektywnego planowania czasu, rozwoju osobistego.

Warsztaty wyjazdowe w ramach aktywizacji społecznej i zdrowotnej z nauką niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością – 11 niepełnosprawnych uczestników/czek wraz z 4 opiekunami. Podczas warsztatów uczestnicy/czki podnieśli swoje umiejętności z zakresu zaradności w życiu codziennym.

Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej - niepełnosprawni uczestnicy/czki objęci byli wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej, którego zadaniem była pomoc podczas zajęć przewidzianych w projekcie, w dotarciu na miejsce spotkania oraz w codziennych sprawach, które osobom z niepełnosprawnością sprawiają szczególne trudności. Ze wsparcia asystenta korzystało 10 osób.

Warsztaty wyjazdowe z zakresu nabywania kompetencji społecznych – Niepełnosprawni uczestnicy/czki projektu wzięli udział w 2 dniowych warsztatach wyjazdowych z zakresu nabywania kompetencji społecznych. W wyjeździe udział wzięło 11 niepełnosprawnych uczestników/czek projektu wraz z 5 ich opiekunów. W trakcie wyjazdu uczestnicy/czki zrealizowali 16 godzin warsztatów mających na celu wzmocnienie i rozwój kompetencji społecznych: komunikacji interpersonalnej, budowania poczucia własnej wartości, asertywności, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, podejmowania decyzji.

Warsztaty wyjazdowe z zakresu treningu samodzielności – w wyjeździe uczestniczyło 12 uczestników/czek projektu oraz 5 opiekunów. Przeprowadzono łącznie 16 godzin warsztatów, których celem było nabycie umiejętności wykonywania prac samodzielnie i zespołowo, kształtowanie postawy poczucia odpowiedzialności za samodzielnie dokonywane wybory i podejmowane decyzje, naukę zaradności niezależności i rozwijanie umiejętności życia codziennego, kształtowanie postaw społecznych dostosowanych do różnych sytuacji życiowych, uświadomienie znaczenia i wartości pracy.

Indywidualne doradztwo zawodowe – 10 uczestników/czek z niepełnosprawnościami zostało objętych wsparciem doradcy zawodowego w wymiarze 3 godzin na osobę.

Uczestnicy/czki diagnozowali swoje predyspozycje, zasoby pod kątem podjęcia aktywności zawodowej.

Warsztaty z doradcą zawodowym – do uczestnictwa w warsztatach skierowano 10 osób. Podczas warsztatów uczestnicy nabywali umiejętności pożądane na rynku pracy, zostali wyposażeni w podstawową wiedzę na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Staże zawodowe – 5 uczestników/czek projektu zostało skierowanych do odbycia staży zawodowych, zgodnych ze swoimi predyspozycjami i możliwościami.

Formy wsparcia skierowane dla uczestników/czek Warsztatów Terapii Zajęciowej:

Indywidualne doradztwo zawodowe – 15 uczestników/czek WTZ objęto wsparciem doradcy zawodowego w wymiarze 3 godzin na osobę. W wyniku indywidualnego doradztwa zawodowego, wskazano 4 osoby do odbycia stażu zawodowego.

Warsztaty z doradcą zawodowym – 15 uczestników/czek WTZ uczestniczyło w Warsztatach z doradcą zawodowym, których celem było wyposażenie uczestników w umiejętności przydatne w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.

Wsparcie w postaci aktywizacji zawodowej odbywało się w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w roku 2018 w dziedzinie działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w obszarze aktywizacji zawodowej w ramach projektu "Teraz MY" współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Aktywna integracja na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji do udziału w projekcie zostało zakwalifikowanych 15 dzieci w pieczy zastępczej. Udział dzieci w projekcie przewidziany jest na okres 1 roku.

Uczestnicy i uczestniczki projektu – dzieci w pieczy zastępczej uczestniczyli wraz ze swoimi opiekunami w spotkaniach z koordynatorem pieczy zastępczej, podczas których zapoznano się z działaniami zaplanowanymi do realizacji w projekcie, uzupełniono niezbędną dokumentację projektową oraz określono predyspozycje i potrzeby uczestników/czek, co stanowiło podstawę do opracowania ścieżek reintegracji. Wszystkie dzieci objęte projektem zostały skierowane do diagnostyki psychologicznej i pediatrycznej, podczas której dzieciom i ich opiekunom udzielono porady i skierowano do odpowiednich form wsparcia.

15 dzieci przebywających w pieczy zastępczej po odbytej diagnozie psychologicznej i pediatrycznej oraz przeprowadzonej przez koordynatora pieczy zastępczej analizie predyspozycji i potrzeb zostało skierowanych do odpowiednich form wsparcia:

Terapia Biofeedback – wsparciem objęto 8 uczestników/czek. Biofeedback opiera się na obrazowaniu czynności bioelektrycznej mózgu podczas wykonywania prostych zadań, co umożliwia świadome wpływanie na pracę mózgu i zmusza do utrzymywania dużego stopnia koncentracji. Terapia pozwala usprawnić funkcje poznawcze i zdolność do koncentracji.

Terapia Integracji Sensorycznej – wsparcie skierowane dla 7 uczestników/czek. Terapia zaburzeń przetwarzania sensorycznego sygnałów płynących z otoczenia ma na celu przywrócenie prawidłowej reakcji na sygnały zmysłowe, umożliwiające płynne, codzienne funkcjonowanie dziecka.

Terapia logopedyczna - wsparciem objęto 6 uczestników/czek. Terapia ma na celu

usprawnienie funkcji komunikacyjnej poprzez stopniowe korygowanie zakłóceń występujących podczas porozumiewania się.

Psychoterapia - wsparciem objęto 8 uczestników/czek. W psychoterapii indywidualnej dla dzieci sesje mają formę zabawy lub aktywności odwołującej się do zainteresowań dziecka (rysowanie, układanie, lepienie, zabawa wybranymi przedmiotami, nadawanie ról itp.). Podczas terapii dziecko, wykorzystując swoją naturalną aktywność w zabawie i rozmowie, przekazuje ważne dla niego sprawy i problemy, pokazując jednocześnie, w jaki sposób je przeżywa. W trakcie spotkań, na bazie tworzącego się zaufania w relacji terapeutycznej pomiędzy dzieckiem a terapeutą możliwa staje się zmiana dotycząca niekorzystnych emocji i blokujących rozwój dziecka trudności.

Indywidualna terapia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne realizowana w miejscu zamieszkania dziecka - wsparciem objęto 2 uczestników. Prowadzenie ćwiczeń tą metodą ma na celu stworzenie dziecku okazji do poznania własnego ciała, usprawnienia motoryki, poczucia własnej siły, sprawności i możliwości ruchowych. Dzięki temu dziecko zaczyna mieć zaufanie do siebie i zyskuje poczucie bezpieczeństwa.

Udział w letnich sportowych półkoloniach w Parku Wodnym – wsparciem objęto 8 uczestników/czek. Podczas dwutygodniowych turnusów dzieci korzystały z zajęć na basenie połączonych z nauką pływania, zajęć na ścianie wspinaczkowej i na strzelnicy, brały udział w grach i zabawach zespołowych, konkursach, projekcji filmu, zajęciach w terenie – podchody, jazd na hulajnogach oraz relaksowały się w jaskini solnej.

Letnie warsztaty terapeutyczne – wsparcie skierowane dla 5 uczestników/czek wraz z opiekunami, w sumie 8 osób. Letnie warsztaty terapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi (FASD, zaburzenia więzi, traumy relacyjne) i ich opiekunów fundacji Fastryga, które miały miejsce w Ośrodku szkoleniowo - wypoczynkowym Inwest w Smardzewicach.

Wyjazd integracyjny do Westernowego Parku Rozrywki „Twinpigs” w Żorach – w wyjeździe uczestniczyło 32 osoby, w tym 13 uczestników/czek wraz z opiekunami i rodzeństwem. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej wraz z opiekunami miały okazję kształtowania umiejętności współżycia w grupie - wzajemnej pomocy, opieki nad młodszymi, organizacji wspólnych działań, poznania się wzajemne, bezpośredniego kontaktu z pracownikiem realizującym wsparcie w ramach projektu oraz aktywnego spędzenia czasu wolnego. Na miejscu uczestnicy zwiedzili Muzeum Ognia w Żorach, mogli skorzystać z atrakcji Westernowego Parku Rozrywki oraz z wspólnego posiłku w formie obiadu.

Aktywna integracja na rzecz usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Do udziału w projekcie zostało zakwalifikowanych 15 usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Wsparcie kierowane do usamodzielnianych wychowanków przewidziane jest na 3 lata.

Na rzecz wsparcia usamodzielniających się wychowanków - uczestników i uczestniczek projektu zatrudniono koordynatora usamodzielnienia. Zgodnie z założeniami projektowymi koordynator usamodzielnienia był odpowiedzialny za opracowanie ścieżek reintegracji dla poszczególnych uczestników/czek projektu, jak również za realizację zadania – aktywna integracja, gdzie wspierał, motywował usamodzielniających się wychowanków, opiekuna usamodzielnienia danej osoby na poszczególnym etapie realizacji projektu. Służył pomocą, określał potrzeby poszczególnych osób i kierował ich do określonych form wsparcia, na bieżąco diagnozowano adekwatność i trafność przyznanego wsparcia w kontekście zgłoszonego problemu i potrzeb poszczególnych osób. Na etapie wdrażania ścieżki reintegracji ściśle współpracowano z opiekunami usamodzielnienia.

15 usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

po przeprowadzonej przez koordynatora usamodzielnienia analizie predyspozycji i diagnozie potrzeb zostało skierowanych do odpowiednich form wsparcia, tj.:

3-dniowe wyjazdowe warsztaty z zakresu rozwoju osobistego, zarządzania energią własną oraz kształtowania postaw prozdrowotnych – wsparciem objęto 14 uczestników/czek. Podczas warsztatów nabyli oni kompetencje z zakresu zasad zdrowego odżywiania, efektywnego planowania czasu, rozwoju osobistego.

2-dniowe wyjazdowe warsztaty z zakresu wychowania do życia w rodzinie z elementami naturalnego planowania rodziny – w wyjeździe wzięło udział 11 uczestników/czek projektu. Nabyli oni niezbędną wiedzę z zakresu świadomego planowania rodziny. Oprócz części warsztatowej podczas wyjazdu był czas przeznaczony na zwiedzanie okolicy i integrację grupy. Młodzież zwiedziła Wisłę, Muzeum Koronek, Chatę Kawuloka, Muzeum Browaru Żywieckiego, rynek w Żywcu, Kościół Katedralny, Zamek Żywiecki wraz z parkiem.

2-dniowe warsztaty wyjazdowe trening samodzielności – w warsztatach uczestniczyło 12 osób. Przeprowadzono łącznie 16 godzin warsztatów, których celem było nabycie umiejętności wykonywania prac samodzielnie i zespołowo, kształtowanie postawy poczucia odpowiedzialności za samodzielnie dokonywane wybory i podejmowane decyzje, naukę zaradności niezależności i rozwijanie umiejętności życia codziennego, kształtowanie postaw społecznych dostosowanych do różnych sytuacji życiowych, uświadomienie znaczenia i wartości pracy.

Podczas wyjazdu uczestnicy odwiedzili skocznię im. Adama Małysza w Wiśle, w Bielsku-Białej odwiedzili Stary Rynek, Katedrę Św. Mikołaja, Zamek Sułkowski.

VI. Projekt „Powiatowe Centrum Usług Społecznych” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach jako realizator, rozpoczęło realizację projektu „Powiatowe Centrum Usług Społecznych”. Projekt realizowany w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.1. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych- ZIT Subregion Centralny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Okres realizacji projektu: 01.07.2018 r. – 30.06.2020 r.

Projekt realizowany jest na terenie Powiatu Tarnogórskiego, a beneficjentami są mieszkańcy z terenów gmin wchodzących w skład Powiatu.

Środki przeznaczone na realizację projektu na lata 2018 – 2020 wynoszą 1 919 224,40 zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego wynosi 1 784 878,69 zł.

Celem projektu jest rozwój i podniesienie jakości świadczonych usług społecznych w zakresie pieczy zastępczej oraz wsparcie i rozwój form pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujących Powiat Tarnogórski. W określonych Regulaminem usługach społecznych mogą uczestniczyć osoby, które przynależą do jednej z niżej wymienionych grup:

- a) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujące na terenie powiatu tarnogórskiego,
- b) kandydaci na rodziny zastępcze zamieszkujący na terenie powiatu tarnogórskiego,
- c) rodziny bądź osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej, dla których organizatorem pieczy zastępczej jest powiat tarnogórski lub dla których powiat tarnogórski wykonuje zadania koordynatora pieczy zastępczej (przez rodziny bądź osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej rozumie się również prowadzących rodzinne domy dziecka).

Działaniami w ramach projektu planuje się objąć min. 150 osób - rekrutacja prowadzona jest od początku wdrożenia projektu do nadal.

W momencie zakończenia roku 2018 swój udział w projekcie zadeklarowało: 50 uczestników z rodzin biologicznych, 53 uczestników z rodzin zastępczych oraz 11 uczestników z grupy kandydatów na rodziny zastępcze.

W wyniku przeprowadzonych działań następuje rozwój, poszerzenie oferty oraz wzrost jakości i profesjonalizacja świadczonych usług społecznych.

Projekt jest zgodny z celem głównym programu operacyjnego – czyli rozwój i podniesienie jakości świadczonych usług społecznych w zakresie pieczy zastępczej oraz wsparcie i rozwój form pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W realizację dostępnych i efektywnych usług społecznych i zdrowotnych na rzecz uczestników projektu realizowanego przez PCPR zostały zatrudnione dwie osoby na stanowisku specjalista pracy z rodziną.

Dla osób zależnych na czas udziału rodziców w szkoleniach i pozostałych usługach, jedna sala została wyposażona w basen z piłkami oraz w kompleks sportowy. Do sal, w których odbywają się konsultacje z pedagogiem i psychiatrą zakupiono dwa zestawy stolików z krzesłkami dla dzieci.

Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne realizowane przez PCPR na rzecz rodzin biologicznych:

Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze rekrutowane są we współpracy z gminami powiatu w ramach zespołów celowych oraz spotkań zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz poprzez bezpośredni kontakt z pracownikami socjalnymi i asystentami rodzin. Rekrutacja jest prowadzona w sposób ciągły, a informacje o zaplanowanej ofercie usług w ramach projektu zostały przesłane do wielu instytucji pracujących na rzecz wsparcia rodziny w różnych obszarach. Osoby zainteresowane skorzystaniem z oferty zgłaszają się bezpośrednio do specjalisty pracy z rodziną, co jednak nie oznacza, iż każda zgłaszająca się osoba wpisuje się w założenia projektowe spełniając określone kryteria grupy docelowej.

Do celów promocyjno – informacyjnych dot. projektu utworzono zakładkę projektu na stronie www.realizatora.pl, gdzie umieszczane są informacje odnośnie projektu oraz wdrażanych do realizacji usług.

Na potrzeby udzielania specjalistycznego wsparcia od sierpnia zatrudniono na ¼ etatu psychologa.

Formy wsparcia skierowane dla rodzin biologicznych

Poradnictwo lekarza psychiatry: poradnictwo z zakresu wsparcia dotyczącego diagnozy i funkcjonowania psychicznego dzieci i młodzieży oraz możliwości rozwiązywania pojawiających się problemów tj. niepełnosprawności, zaburzeń emocji i zachowań, następstw FASD oraz zagrożenia niedostosowaniem społecznym. Z poradnictwa lekarza psychiatry skorzystało 5 rodzin biologicznych.

Poradnictwo lekarza rehabilitanta: prowadzone w zakresie edukacji i informowania o przebiegu rozwoju fizycznego i motorycznego dzieci w różnym wieku oraz wskazanie możliwości rozwiązania pojawiających się problemów np. poprzez skierowanie na zajęcia z gimnastyki korekcyjnej w placówkach edukacyjnych lub instruktaż prostych ćwiczeń mających na celu poprawę obecnego stanu zdrowia. Z konsultacji skorzystało 20 dzieci wraz z opiekunami.

Poradnictwo lekarza seksuologa: prowadzone w zakresie edukacji i informowania o przebiegu rozwoju psychoseksualnego dzieci w różnym wieku oraz wskazanie możliwości rozwiązania pojawiających się problemów. 2 rodziny wzięły udział w konsultacjach.

Poradnictwo psychologiczne: celem zadania jest ułatwienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze dostępu do pomocy psychologicznej, która ma służyć rozwiązaniu problemów, z którymi borykają się rodziny i które zagrażają wykluczeniem społecznym. 10 rodzin skorzystało z konsultacji psychologicznej.

Poradnictwo prawne: dedykowane rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, u których występuje zagrożenie odseparowaniem dzieci lub które starają się o reintegrację rodziny. Celem zadania jest ułatwienie dostępu do ww. usługi. 9 rodzin zadeklarowało udział, 5 rodzin skorzystało z możliwości uzyskania porady prawnej.

Terapia EEG Biofeedback- terapia pozwala usprawnić funkcje poznawcze i zdolność do koncentracji. Biofeedback jest formą neurorehabilitacji i zwiększa skuteczność funkcjonowania ludzkiego mózgu opierając się na obrazowaniu czynności bioelektrycznej mózgu podczas wykonywania prostych zadań, co umożliwia świadome wpływanie na pracę mózgu i wymusza utrzymywanie koncentracji na wysokim poziomie. Usługa przewidziana jest dla 15 osób po 30 sesji dla każdej z nich. Do pierwszej tury zakwalifikowano 5 dzieci,

które regularnie uczestniczą w terapii.

Terapia indywidualna TSR - terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, której celem jest szybka interwencja terapeutyczna oraz zaplanowanie rozwiązań z wykorzystaniem zasobów klienta, która ma skutkować poprawą funkcjonowania rodziny. Łącznie zrealizowano 8 godzin terapii- członkowie 3 rodzin zadeklarowali udział. W 2018 r. 2 osoby wzięły udział w terapii.

Terapia systemowa - celem terapii jest objęcie swoim działaniem wszystkich członków rodziny, w celu złagodzenia lub zniwelowania istniejących problemów na różnych płaszczyznach funkcjonowania rodziny. Jedna rodzina biologiczna rozpoczęła udział w terapii.

Terapia pedagogiczna z diagnozą problemów szkolnych - celem terapii jest podniesienie umiejętności pedagogicznych, rozpoznawania problemów szkolnych oraz problemów w nabywaniu nowych umiejętności u dzieci młodszych oraz podjęcie próby ich rozwiązania. 5 członków rodzin rozpoczęło udział w terapii.

Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne realizowane przez PCPR na rzecz rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze dzięki udziałowi w projekcie mają możliwość podniesienia swoich kompetencji wychowawczych wobec powierzonych im dzieci, rozwijania umiejętności radzenia sobie z problemami wynikającymi z faz rozwoju dzieci oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu.

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji do udziału w projekcie przystąpiło 53 opiekunów sprawujących różne formy pieczy zastępczej.

W realizację zadań na rzecz wsparcia i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej zaangażowano 3 nowo zatrudnionych koordynatorów pieczy zastępczej. Objęli oni swoimi usługami rodziny zastępcze, w tym również rodziny zastępcze zawodowe. Zostały utworzone i wyposażone 3 stanowiska pracy ww. osób. Koordynatorzy pieczy zastępczej, są odpowiedzialni za realizację zadania – dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, gdzie zakłada się wsparcie opiekunów zastępczych oraz dzieci na każdym etapie realizacji projektu. Dodatkowo do zadań koordynatorów należy współpraca z otoczeniem dziecka w celu poprawy jego funkcjonowania społecznego, z instytucjami związanymi z dzieckiem oraz motywacja i rozwiązywanie bieżących problemów i trudności na każdym etapie udziału w projekcie. We współpracy ze specjalistami pracy z rodziną na bieżąco diagnozuje się adekwatność i trafność przyznanego wsparcia w kontekście zgłoszonego problemu i potrzeb poszczególnych dzieci.

Na podstawie zdiagnozowanych predyspozycji i potrzeb rodziny zastępcze mogą korzystać z zaplanowanych w ramach projektu odpowiednich form wsparcia.

Formy wsparcia skierowane dla rodzin zastępczych

Poradnictwo lekarza psychiatry - do pracy z zakresu wsparcia dotyczącego diagnozy i funkcjonowania psychicznego dzieci i młodzieży oraz możliwości rozwiązywania pojawiających się problemów tj. niepełnosprawności, zaburzeń emocji i zachowań, następstw FASD oraz zagrożenia niedostosowaniem, zatrudniono dr n. med. psychiatrę-specjalistę pracy z dziećmi i młodzieżą. Z poradnictwa lekarza psychiatry skorzystało 10 członków rodzin zastępczych.

Poradnictwo lekarza rehabilitanta- prowadzone w zakresie edukacji i informowania o przebiegu rozwoju fizycznego i motorycznego dzieci w różnym wieku oraz wskazanie możliwości rozwiązania pojawiających się problemów np. poprzez skierowanie na zajęcia

z gimnastyki korekcyjnej w placówkach edukacyjnych lub instruktaż prostych ćwiczeń mających na celu poprawę obecnego stanu zdrowia. Z konsultacji skorzystało 20 dzieci wraz z opiekunami.

Poradnictwo lekarza seksuologa- prowadzone w zakresie edukacji i informowania o przebiegu rozwoju psychoseksualnego dzieci w różnym wieku oraz wskazanie możliwości rozwiązania pojawiających się problemów. 5 rodzin zastępczych zadeklarowało udział w konsultacjach, a skorzystały 4 rodziny zastępcze.

Terapia indywidualna TSR- terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, której celem jest szybka interwencja terapeutyczna oraz zaplanowanie rozwiązań z wykorzystaniem zasobów klienta, która ma skutkować poprawą funkcjonowania rodziny. 3 rodziny zastępcze rozpoczęły udział w terapii.

Terapia systemowa - celem terapii jest objęcie swoim działaniem wszystkich członków rodziny, w celu złagodzenia lub zniwelowania istniejących problemów na różnych płaszczyznach funkcjonowania rodziny. 2 rodziny zastępcze wzięły udział w terapii.

Terapia pedagogiczna z diagnozą problemów szkolnych: celem terapii jest podniesienie umiejętności pedagogicznych, rozpoznawania problemów szkolnych oraz problemów w nabywaniu nowych umiejętności u dzieci młodszych oraz podjęcie próby ich rozwiązania. 10 rodzin zastępczych skorzystało z tej usługi.

Grupa wsparcia - celem tej formy wsparcia jest poprawa umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wymiana doświadczeń, łagodzenie napięć emocjonalnych związanych ze sprawowaną funkcją. Na potrzebę projektu został zatrudniony specjalista z zakresu zdiagnozowanych problemów i trudności w sprawowaniu pieczy zastępczej. Spotkania grupy wsparcia odbywają się cyklicznie. W 2018r. odbyły się 4 spotkania.

Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne realizowane przez PCPR na rzecz kandydatów na rodziny zastępcze

W ramach projektu Powiatowe Centrum Usług Społecznych 30.10.2018 rozpoczęło się szkolenie PRIDE mające na celu przygotowanie kandydatów na opiekunów zastępczych do pełnienia różnych form opieki zastępczej.

Szkolenie rozpoczęło 11 osób zakwalifikowanych do grupy kandydatów na rodziny zastępcze w projekcie. Szkolenie PRIDE ma formę warsztatową co pozwala nie tylko uzyskać szereg niezbędnych wiadomości, ale również daje możliwość przećwiczenia zdobywanych umiejętności związanych z wychowywaniem dziecka powierzanego w opiekę zastępczą. Podczas szkolenia PRIDE rozwijane są umiejętności w 5 obszarach, tj: umiejętności opiekuńcze, umiejętności zaspokajania potrzeb dziecka i kompensacji opóźnień, umiejętności wzmacniania więzi z rodziną biologiczną, umiejętności wzmacniania trwałych i pozytywnych związków oraz umiejętność pracy zespołowej dla dobra dziecka. Dodatkowo w ramach szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych odbyły się indywidualne konsultacje domowe. Szkolenie będzie kontynuowane do końca kwietnia 2019 r.

Wszystkie usługi w ramach projektu są realizowane w nowo wyremontowanym budynku Powiatowego Centrum Usług Społecznych.

VII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2018 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało śniadanie wielkanocne dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 5 200,00 zł ze środków Powiatu,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało wigilię dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 5 077,16 zł ze środków Powiatu,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych "Pro Rodzina" przy realizacji zadań z obszaru pieczy zastępczej,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Uzależnionym i Ich Bliskich "Falochron" z Tarnowskich Gór,
- przedstawiciele PCPR w Tarnowskich Górach uczestniczyli w różnych uroczystościach oraz spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego tj.: Stowarzyszenie „Serdeczni” z Tarnowskich Gór, Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym z Tarnowskich Gór, Stowarzyszenie "Pomocni" na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością i Ich Rodzin z Ożarowic, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Klub Olimpiad Specjalnych z Miedar oraz Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór.

VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o mieszkania chronione dla usamodzielniającej się młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą,
- potrzeba zapewnienia dzieciom opieki w sytuacjach interwencyjnych tj. utworzenie kolejnej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia.
- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej lub punkt interwencji kryzysowej,
- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- działania i wsparcie na rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stały rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- aplikowanie o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz wzrostu dostępności i jakości usług społecznych w formie utworzenia mieszkań chronionych,
- realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w tym programu „Teraz My” i Powiatowego Centrum Usług Społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2019 r.,
- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy 2017 – 2020,
- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2018 – 2020
- korzystanie z możliwości wnioskowania o środki zewnętrzne, między innymi z budżetu państwa, PFRON, w celu dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych i innych działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- kontynuację kampanii „Kangurkowo”.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnić odpowiedni potencjał kadrowy wystarczający do wykonania przewidzianych ustawami zadań.

IX. SPRAWOZDANIE Z PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ REALIZOWANEGO W POWIECIE TARNOGÓRSKIM ZA ROK 2018

Cel operacyjny 1

Zapewnienie opieki zastępczej dla dzieci w ramach zasobów wewnątrzrodzinnych.

Zadanie 1.

Współpraca z gminami w celu ustalenia możliwości przejęcia opieki nad dzieckiem przez krewnych dziecka

- pracownik PCPR wziął udział w 11 posiedzeniach Zespołów Celowych związanych z zagrożeniem separacją dzieci od rodziców
- wskazano kandydatów na rodziców zastępczych spośród krewnych dla 3 dzieci

Cel operacyjny 2

Edukacja społeczna i promocja rodzicielstwa zastępczego jako formy opieki nad opuszczonym dzieckiem – Akcja Kangurkowo

Zadanie 1.

Udział PCPR w zorganizowanych akcjach propagujących rodzicielstwo zastępcze

PCPR przy okazji różnych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w powiecie promował Akcję Informacyjną Kangurkowo:

- Dni Kalet
- Dni Radzionkowa,

- Śniadanie na Polanie czterokrotnie,
- Dzień Rodzicielstwa Zastępczego
- Piknik Rady Dzielnicy Śródmieście-Centrum „Pożegnanie lata”
- stoisko informacyjne podczas Gwarków
- udział w pochodzie podczas Gwarków
- Tarnogórzanie śpiewają kolędy
- Mikołajki z Radą Dzielnicy Śródmieście Centrum,
- Mikołajki z Dziełem Świętego Mikołaja w Nakle Śląskim
- Kangurkowo Kolęduje

Zadanie 2

Opracowanie materiałów graficznych Akcji Kangurkowo (ulotki i roll-up)

Na potrzeby realizacji Akcji wykonano lub zakupiono:

- Roll-up – 1 sztuka
- Baner – 1 sztuka
- Ulotki – 1750 sztuk
- Wizytówki – 2000 sztuk
- Plakaty na Dzień Rodzicielstwa Zastępczego – 25 sztuk
- Plakaty ogólne – 200 sztuk
- Bombki choinkowe z logo Akcji – 200 sztuk
- Kalendarze biurkowe – gratis od drukarni – 200 sztuk
- zakupiono koszulki z logo Kangurkowa
- utworzono spot reklamowy emitowany przez okres 6 mcy na monitorze LED przy hali targowej w Tarnowskich Górach

Zadanie 3

Organizowanie imprez promujących rodzicielstwo zastępcze, w tym Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

Zorganizowano dwie imprezy promocyjne

- Dzień Rodzicielstwa Zastępczego w 09.06.2018, ilość rodzin: ok. 50 rodzin zastępczych
- Kangurkowo Kolęduje – 17.12.2018 – ok. 100 osób

Ponadto

- Pracownicy PCPR utworzyli chór i wykonali kolędy na Rynku w Tarnowskich Górach z okazji imprezy Tarnogórzanie Śpiewają Kolędy – 14.12.2018

Zadanie 4

Opracowanie i prowadzenie strony internetowej na domenę Kangurkowo

Strona internetowa o adresie www.kangurkowo.org zawiera ogólne informacje o rodzicielstwie zastępczym. W zakładce NEWS informowano o najważniejszych wydarzeniach w Kangurkowie. Na bieżąco aktualizowano galerię zdjęć. Ilość wpisów: 19

Zadanie 5

Opracowanie i prowadzenie Fanpage Kangurkowo

Prowadzono na bieżąco fanpage Kangurkowo, uzyskano 360 polubień strony, posty dotarły do ok. 6 tys. użytkowników. Od 27.04.2018 r. opublikowano 153 posty. Równolegle publikowano zdjęcia i filmy na Instagramie.

Zadanie 6

Projekt i wykonanie maskotki Akcji Kangurkowo

Zakupiono gotowe maskotki w ilości 3 sztuk, wykorzystano je podczas każdej imprezy z udziałem Kangurkowa oraz do zdjęć z celebrytami. Akcje Kangurkowo wsparło swoim wizerunkiem 29 osób lub organizacji znanych szerokiemu gronu odbiorców.

Zadanie 7

Stworzenie piosenki, nagranie oraz nakręcenie wideoklipu

Nagrano piosenkę pt. „Otwórz serce” z udziałem dzieci. Autorem tekstu jest Celina Frej, kompozytorem – Mirosław Frej. Piosenka była emitowana w Radio Silesia, na facebooku, jest dostępna do odsłuchania na stronie www.kangurkowo.org, była także wykonana podczas kolędowania na rynku

Zadanie 8

Nakręcenie filmu informacyjnego o systemie pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim

Nakręcono film promujący Akcję Informacyjną Kangurkowo. Jest dostępny jako klip kilkuminutowy oraz 7 mniejszych odrębnych części. Filmy były emitowane na stronie internetowej, na facebooku, na facebooku Starostwa Powiatowego, na monitorach starostwa, na monitorach dworca MZKP w Tarnowskich Górach

Zadanie 9

Publikacja materiałów promocyjnych w lokalnych mediach

Materiały promocyjne były publikowane w:

- TG Stacja – materiał z pikniku, otwarcia CUS, kolędowania na Rynku,
- Gwarek – z okazji pikniku, kolędowania na rynku, Dni Kalet, zamieszczono życzenia z okazji Bożego Narodzenia
- Radio Piekary - z okazji pikniku
- Radio Silesia – wywiad z dyrektorem PCPR dot. Akcji Kangurkowo

Cel operacyjny 3

Tworzenie nowych miejsc opieki i wychowania dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Zad. 1 Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych

Ilość wniosków o przyjęcie na szkolenie – 19

Zad. 2 Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych

Ilość zorganizowanych szkoleń – 2
Liczba osób biorących udział w szkoleniach – 32
Ilość osób, które ukończyły szkolenia – 13 z pierwszej edycji, druga edycja jest w toku

Zad. 3 Prowadzenie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych

Wydano 39 opinii psychologicznych dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz osób sprawujących pieczę zastępczą, w tym 11 opinii psychologiczno – pedagogicznych dla kandydatów.

Zad. 4 Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W roku 2018 wydano 3 zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Pozostałe rodziny, które ukończyły szkolenie będą kwalifikowane w momencie propozycji umieszczenia u nich dziecka.

Zad. 5 Organizowanie i prowadzenie szkolenia dla dzieci biologicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Ilość szkoleń – 1
Ilość osób - 7

Cel operacyjny 4

Profesjonalizacja rodzicielstwa zastępczego poprzez tworzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Zad. 1 Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych wg limitu określonego w punkcie VI programu

Ilość podpisanych umów z rodzinami zastępczymi – 1

Zad. 2 Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych – poza limitem

Ilość podpisanych umów z kandydatami - 0

Zad. 3 Tworzenie rodzinnych domów dziecka

Przekształcono jedną rodzinę zawodową w rodzinny dom dziecka.

Zad. 4 Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego

Ilość zorganizowanych szkoleń- 0

Cel operacyjny 5

Wspieranie merytoryczne istniejących rodzin zastępczych.

Zad. 1 Poszerzenie oferty szkoleń dla rodzin zastępczych, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego – projekt Centrum Usług Społecznych

Liczba zorganizowanych szkoleń – 3

Liczba rodzin biorących udział w szkoleniach - 20

Zad. 2 Zwiększenie oferty poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodzin pomocowych – w tym projekt Centrum Usług Społecznych

Liczba udzielonych porad - 74

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa - 37

Zad. 3 Zwiększenie oferty poprzez dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, medycznej itp. - projekt Centrum Usług Społecznych

Ilość dzieci korzystających ze specjalistycznych usług w ramach CUS:

- terapia pedagogiczna – 13
- lekarz rehabilitacji – 19
- lekarz psychiatra – 17
- lekarz seksuolog – 8

Ilość dzieci korzystających ze specjalistycznego wsparcia w ramach projektu Teraz My:

- psychoterapia – 8
- terapia metodą W. Sherborne – 2
- logopeda – 6
- terapia SI – 7
- biofeedback - 8

Zad. 4 Poszerzenie oferty terapeutycznej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Ilość form terapii, programów terapeutycznych – 2 (terapia indywidualna i systemowa)

Liczba rodzin lub dzieci korzystających – 5 rodzin

Zad. 5 Zwiększenie ilości rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora

Liczba koordynatorów – 6

Liczba rodzin objętych opieką koordynatora - 66

Zad. 6 Stworzenie właściwych warunków do zorganizowania grupy wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i zachęcanie rodzin do skorzystania z tej formy pomocy

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 4

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 16

Zad. 7 Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poprzez rodziny pomocowe

Liczba podpisanych umów – 2

Zad. 8 Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy - 0

Zad. 9 Zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy prawnej

Liczba rodzin korzystających z pomocy prawnej - 13

Cel operacyjny 6

Integracja środowiska rodzin zastępczych.

Zad. 1 Organizacja grup wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 4

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 16

Zad. 2 Organizacja imprez i spotkań mających na celu integrację środowiska rodzin zastępczych

- Dzień Rodzicielstwa Zastępczego w 09.06.2018, ilość rodzin: ok. 60 rodzin zastępczych
- Kangurkowo Kolęduje – 17.12.2018 – ok. 120 osób
- Pracownicy PCPR utworzyli chór i wykonali kolędy na Rynku w Tarnowskich Górach z okazji imprezy Tarnogórzanie Śpiewają Kolędy – 14.12.2018

Cel operacyjny 7

Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Zad. 1 Prowadzenie grup edukacyjnych i szkoleń dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Liczba zrealizowanych szkoleń - 3

Liczba osób biorących udział w szkoleniach - 14

Zad. 2 Tworzenie i pomoc w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia

Liczba programów napisanych przy udziale pracownika PCPR - 16

Zad. 3 Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe

Ilość spraw prowadzonych przez pracowników PCPR - 8

Ilość zorganizowanych kursów lub szkoleń - 0

Ilość osób biorących udział w kursach - 0

Cel operacyjny 8

Pełna stabilizacja sytuacji dziecka (w tym powrót do rodziny biologicznej lub adopcja)

Zad. 1 Realizacja planu pomocy dziecku oraz współpraca przy realizacji planu pracy z rodziną dziecka, w szczególności dążenie do powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych lub adopcja

Ilość powrotów dzieci do rodziców - 8

Ilość adopcji – 5

Cel operacyjny 9

Zapewnienie opieki dzieciom powyżej 13 roku życia, które nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej

Podjęcie działań zmierzających do utworzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej
Zapewnienie oferty terapeutycznej i specjalistycznej pomocy psychologicznej, medycznej, pedagogicznej dla wychowanków POW - projekt EFS

Zadanie nie zostało zrealizowane z uwagi na brak odpowiedniego lokalu na ten cel.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach

mgr Klaudia Zysle

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych ujętych w kilka głównych obszarów, tj:

- opieka nad dzieckiem i rodziną czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty),

- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,

- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS,

- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy,

- przeciwdziałania przemocy w zakresie poradnictwa, prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego i programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc,

- projekty unijne:

- * Projekt „Teraz MY” realizowany w trybie konkursowym w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Okres realizacji projektu: 01.01. 2018r. – 31.12. 2020r.

- * Projekt „Powiatowe Centrum Usług Społecznych” realizowany w trybie konkursowym w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.1. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych- ZIT Subregion Centralny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Okres realizacji projektu: 01.07. 2018r. – 30.06. 2020r.

- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z uchwałą nr XLVI/378/2018 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 27 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2018-2020” sprawozdanie z w/w Programu stanowi integralną część sprawozdania z działalności PCPR za rok 2018.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.